

De Nieuwe Werker

ABVV

TWEEWEEKLIJKS MAGAZINE / 70STE JAARGANG / NR. 20 / 27 NOVEMBER 2015 / ED. BRUSSEL - VL. BRABANT - LIMBURG

Redactie: Tel. 02 506 82 45 / E-mail: DNW@abvv.be / Abonnementen: Tel. 02 506 82 11 / V.U.: Rudy De Leeuw - Hoogstraat 42 - 1000 Brussel

VERANDER
HET SYSTEEM,
NIET HET KLIMAAT

Deze Groene Nieuwe Werker staat in het teken van de strijd tegen klimaatverandering. Want ook die strijd is een sociale strijd van rechtvaardigheid en solidariteit. Op (bijna) elke pagina lees je een artikel over dit thema. Volg de groene draad door dit nummer en ontdek wat jij en je vakbond (kunnen) doen om de toekomst sociaal en ecologisch rechtvaardig te maken.

Tips

Geld besparen én
klimaat sparen

pag. **3**

Doe mee, word

**KLIMAAT
KAMERAAD**

pag. **4**

Dossier

Klimaatverandering
in 7 vragen
Groene fiscaliteit

pag. **8 & 9**

Sociaal verzet

ABVV past
actieplan aan

pag. **16**

Ter info

De Nieuwe Werker is het tweewekelijks magazine voor ABVV-leden. Dit magazine heeft vier edities:

- Brussel - Limburg - Vlaams-Brabant
- Antwerpen - Mechelen + Kempen
- Oost-Vlaanderen
- West-Vlaanderen

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker. In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

We plaatsen hier ook de pagina 2

en de pagina 15 van de regionale

edities van De Nieuwe Werker.

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker.

In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

We plaatsen hier ook de pagina 2

en de pagina 15 van de regionale

edities van De Nieuwe Werker.

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker.

In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

We plaatsen hier ook de pagina 2

en de pagina 15 van de regionale

edities van De Nieuwe Werker.

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker.

In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

We plaatsen hier ook de pagina 2

en de pagina 15 van de regionale

edities van De Nieuwe Werker.

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker.

In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

We plaatsen hier ook de pagina 2

en de pagina 15 van de regionale

edities van De Nieuwe Werker.

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker.

In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

We plaatsen hier ook de pagina 2

en de pagina 15 van de regionale

edities van De Nieuwe Werker.

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker.

In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

We plaatsen hier ook de pagina 2

en de pagina 15 van de regionale

edities van De Nieuwe Werker.

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker.

In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

We plaatsen hier ook de pagina 2

en de pagina 15 van de regionale

edities van De Nieuwe Werker.

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker.

In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

We plaatsen hier ook de pagina 2

en de pagina 15 van de regionale

edities van De Nieuwe Werker.

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker.

In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

We plaatsen hier ook de pagina 2

en de pagina 15 van de regionale

edities van De Nieuwe Werker.

De regionale pagina's van deze edities vind je steeds op pagina 2 en 15 van De Nieuwe Werker.

In dit digitaal overzicht geven we de vier regiopagina's 2 en 15 na elkaar weer.

Vandaar de wat 'speciale' weergave.

VERZET A

'VERZET A' gaat verder ... maar niet op 27 november!

Vandaag, 27 november, was in Antwerpen een grote provinciale betoging tegen het onrechtvaardige regeringsbeleid gepland.

Een maand geleden nam het ABVV in de provincie Antwerpen het initiatief voor 'Verzet A'. Via deze manifestatie wilden we als vakbond de algemene verantwoordelijkheid en boosheid van de gewone mensen over de zogenaamde 'taxshift' en de rest van het sociaal regeerbeleid uiten. De betoging 'Verzet A' had de ambitie om, naast de klassieke vakbondsachterban, iedereen in Antwerpen op straat te brengen die het oneens is met de rechtse koers van de federale en Vlaamse regering.

Afgelopen weken voelden we aan de enthousiaste reacties tijdens de mobilisatie dat 'Verzet A' niet alleen een vakbondsbetoging, maar ook een protest van de door de maatregelen getroffen gezinnen zou zijn. Uiteraard was er toen nog geen sprake van de aanslagen op vrijdag 13 november in Parijs. Deze aanslagen hebben iedereen zwaar aangegrepen. **Ook in onze provincie voelt het ABVV mee met de families en vrienden van de slachtoffers.** De solidariteitsboodschappen van het Europees Vakverbond en het federale ABVV, verwoorden perfect wat er in onze afdeling leeft.

De verschrikkelijke gebeurtenissen en de dreiging die ze opwekken, hebben er voor gezorgd dat het federaal ABVV op dinsdag zijn actieplan heeft bijgestuurd. **Alle publieke manifestaties en concentraties worden de komende weken opgeschort.** In de gegeven omstandigheden wil het ABVV de nodige voorzorgsmaatregelen nemen en de veiligheid van de militanten, leden en de bevolking voor ogen houden. Deze beslissing van het federaal ABVV geldt ook voor 'Verzet A' de provinciale betoging in Antwerpen op 27 november.

Op het bureau van woensdag 18 november volgde het ABVV-regio Antwerpen het federale standpunt. Het ABVV-regio Antwerpen beseft bovendien dat, hoe men het ook draait of keert, met de terreurdreiging waarover de media nu om het uur berichten, gezinnen en families – al dan niet met kinderen – twee keer zullen nadenken alvorens deel te nemen aan een grote en brede manifestaties.

Dit wil zeker niet zeggen dat de alomtegenwoordige boosheid over het onrechtvaardige besparingsbeleid plots verdwenen is. **Dat niemand zich illusies maakt.** Dit wil wel zeggen dat we als Antwerpse vakbond onze mobilisatie en 'Verzet A' niet zullen laten hypothekeren door een reeks barbaarse aanslagen en terreurdreiging. We hebben er begrip voor dat op dit ogenblik de bevolking zich in de eerste plaats zorgen maakt over haar veiligheid en houden daar rekening mee.

'Verzet A' zal echter doorgaan en nieuwe initiatieven tegen het asociale beleid van de regeringen Bourgeois en Michel zullen volgen.

"Wie baas en rijk is krijgt lekkers, de rest krijgt de roe" Sint-Michel kwam bij Voka

Mechelen - 13 november. Vrijdagmiddag kreeg Voka-Mechelen hoog bezoek. Sint-Michel bracht dit jaar grote lastenverlagingen voor de bazen en geruststellingen voor de rijken. Zijn blauwgele Pieten halen het geld wel bij de rest, de kleine man en vrouw in de straat. Maar het ABVV ging in het verzet, sleurde Sint-Michel en zijn Pieten mee door de Mechelse straten, en waarschuwde de mensen voor deze omgekeerde Robin Hood.

Vrijdag de dertiende, op een zucht van de winter, maar toch scheen er nog een flauwe middagzon. Nog eventjes was de wereld rustig. Niets liet vermoeden wat er later die dag in Parijs zou gebeuren. Door de Mechelse winkelstraten klonk: 'Opgepast voor Sint-Michel, hou u zakken dicht'. Een dertigtal ABVV-militanten hadden Sint-Michel en zijn blauwgele Pieten even daarvoor kunnen vatten ter hoogte van de werkgeversorganisatie Voka.

Voor de bazen had Sint-Michel dit jaar immers wél extra zijn best gedaan. Het hele jaar waren hij en zijn Pieten bezig geweest om hun lastenverlagingen rond te krijgen. Ze hadden er zelfs zó hard en lang aan gewerkt dat ze geen tijd meer over hadden om nog een deftige belasting op grote vermogens uit te werken!

Maar voor ons, gewone mensen, heeft Sint-Michel dit jaar geen lekkers bij. In onze schoenen enkel een vage belofte van €100, niet voor iedereen, en zeker niet voor meteen. Of toch wel, onze schoenen zitten vol ... facturen! Facturen van deze factuurregeringen: water, elektriciteit, onderwijs, zorg, mobiliteit, extra taksen en accijnzen, de indexsprong... Voor sommigen lopen die extra kosten al op tot €200 per maand.

Al eens geprobeerd die te betalen met een vage belofte van €100, ooit?

Voor de aanwezige ABVV-militanten was de maat vol. Ze namen Sint-Michel mee. Hij moest de gewone mensen in de Mechelse winkelstraten waarschuwen voor zijn beleid. 'Mevrouw, Meneer, Sint-Michel brengt uw budget ernstige schade toe'. Om de onrechtvaardige verdeling van lusten en lasten nog duidelijker te maken, werden er nieuwe eurobriefjes uitgedeeld, gedrukt door Sint-Michel. Aan de voorkant een briefje van honderd, de lusten, maar met veel vraagtekens over hoeveel en wanneer. Aan de achter-

kant een briefje van tweehonderd, met alle lasten die ze concreet en direct in onze maag gesplitst hebben. Je hoeft dus echt geen werkloze, kettingrokende comazuipe, te zijn om er bekaaid van af te komen met de taxshift van deze regering.

Op www.factuurregering.be kan je berekenen wat Bourgeois en Michel jou en je gezin kosten. Terwijl de vermogens amper worden aangesproken en de werkgevers 4,5 miljard euro extra krijgen.

Maak mee een vuist tegen de onevenwichtige en asociale besparingen, want er zijn alternatieven!

ABVV Mechelen-Kempen

Kantoorregeling eindejaarsperiode

De ABVV-kantoren in de regio's Mechelen en Kempen zijn gesloten op: vrijdag 25 december 2015 & vrijdag 1 januari 2016

Van donderdag 24 december tot en met donderdag 31 december 2015 zijn de kantoren van ABVV Mechelen+Kempen op de normale openingsdagen enkel geopend tijdens de voormiddag.

Er is geen permanentie in het kantoor van Rijkvorschel en er is geen zitdag in Duffel.

Voor overzicht kantoren zie: www.abvvmechelenkempen.be

Otello | operavoorstelling dinsdag 23 februari 2016

De opera "Otello" van Giuseppe Verdi is ongetwijfeld het hoogtepunt van het Italiaanse muziekdrama aan het einde van de 19de eeuw. Verdi slaagde erin het Shakespeare verhaal te verwerken tot een opera die de innerlijke ondergang van een held in muziek weet te verklanken. "Otello" is niet alleen het verhaal over een jaloerse geliefde die tot wanhoop wordt gedreven, maar vooral het drama van een existentieel ontredderd persoon. Het gaat over een held die zich in een vijandige omgeving heeft opgewerkt tot de hoogste posities, maar nu door diezelfde omgeving wordt genekt. **Regie: Michael Thalheimer - Taal: Italiaans met Nederlandse boventiteling**

Wanneer? dinsdag 23 februari 2016 | van 20u tot 23u inclusief pauze
Waar? Frankrijklei 3 | 2000 Antwerpen **Prijs:** 24 euro per persoon
Info en inschrijvingen: Adviespunt | Ommeganckstraat 35 | 1ste verdieping | 2018 Antwerpen | tel: 03 220 66 13 | adviespunt.antwerpen@abvv.be. Betalen kan enkel met Bancontact of via overschrijving op het rekeningnummer BE20 1325-2019-3156

Info voor werkzoekenden

Maandag 7 december 2015 van 13.30u tot 16.30u
Infosessie WERKZOEKENDEN VANAF 50 JAAR

Je krijgt informatie over tewerkstellingsmaatregelen, jouw rechten en plichten als werkzoekende en de dienstverlening van ABVV en VDAB. Een aanrader voor elke 50plusser die opnieuw aan het werk wil.

Woensdag 16 december 2015 van 13.30u tot 16.30u
Infosessie MET PENSOEN

Ga je binnenkort met pensioen, en heb je nog vragen? Wil je weten hoe jouw pensioen wordt berekend? Samen met een medewerker van De VoorZorg zoeken we een antwoord op jouw vragen.

Van maandag 18 januari tot donderdag 25 februari 2016
5 weken van 8.45u tot 12u
Cursus PC START

Ben je werkloos en wil je graag met de computer leren werken? Dan is PC Start iets voor jou. Je leert werken met Word, Excel, Internet en e-mail. De cursus PC Start is voor absolute beginners en duurt 5 weken, van maandag 18 januari tot donderdag 25 februari, van 8.45u tot 12u. Inschrijven kan tot 11 december 2015, maar betekent niet automatisch dat je kan deelnemen. We bellen jou op.

Van maandag 18 januari tot donderdag 18 februari 2016
4 weken van 13u tot 16.15u
Cursus PC START+

Ben je werkloos en wil je graag met de computer leren werken? Dan is PC Start+ iets voor jou. Je leert werken met Word, Excel, Internet en e-mail. De cursus PC Start+ is voor beginners met een beperkte basiskennis en duurt 4 weken, van maandag 18 januari tot donderdag 18 februari, van 13u tot 16.15u. Inschrijven kan tot 11 december 2016, maar betekent niet automatisch dat je kan deelnemen. We bellen jou op.

Deze infosessies zullen doorgaan in de Ommeganckstraat 53 | 2018 Antwerpen.

Heb je interesse? Vul onderstaande strook in en stuur ze terug naar: Vorming & Actie regio Antwerpen vzw, Ommeganckstraat 35, 2018 Antwerpen. Je kan je ook telefonisch inschrijven op het nummer 03 220 66 13 of mail naar adviespunt.antwerpen@abvv.be. Meer info op www.abvv-regio-antwerpen.be

INSCHRIJVINGSTROOK DNW 27-11-2015

Naam _____
Voornaam _____
Straat _____ Nr _____ Bus _____
Postnummer _____ Woonplaats _____
Tel of GSM _____
E-mail _____

- Ja, ik schrijf me in voor de infosessie **WERKZOEKENDEN VANAF 50 JAAR** op 07-12-2015
- Ja, ik schrijf me in voor de infosessie **MET PENSOEN** op 16-12-2015
- Ja, ik heb interesse in de cursus **PC START** die begint op 18-01-2016
- Ja, ik heb interesse in de cursus **PC START+** die begint op 18-01-2016

De ondergetekende geeft hiermede toestemming de door hem/haar verstrekte gegevens voor intern gebruik te verwerken in de databank van ABVV-regio Antwerpen, mits raadpleging en eventuele correctie door betrokkene steeds mogelijk is conform de wet van 8.12.1992 betreffende bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Deze info's worden georganiseerd door Vorming & Actie regio Antwerpen vzw i.s.m. de loopbaanconsulenten van het ABVV.

ABVV Brussel

■ STANDPUNT

Meer maatschappelijke gelijkheid als wapen tegen geweld

ABVV-Brussel is geschokt door de recente terroristische aanslagen in Parijs, die het vervolg zijn op een hele reeks dodelijke aanslagen gepleegd in Brussel, maar ook in Libanon en in zoveel andere delen van de wereld. Niets kan zulke barbaarse daden verantwoordend die het leven van zoveel tientallen onschuldigen eisen: een antwoord op deze aanslagen mag niet uitblijven.

De terroristische dreiging wordt sterk gevoeld door iedereen, in het hart van onze stad en in onze wijken waar deze terroristen werden geboren en waar ze opgroeiden. Deze gebeurtenissen ondermijnen de fundamenten van de stad en lijken de vertolking van de simplistische visie van de wereld ten prooi aan de "botsende beschavingen" waar de verschillen tussen culturen of maatschappijen allesbepalend zijn. Maar het is uiterst gevaarlijk om de wereld te willen verklaren vanuit het enge standpunt van afkomst en religie.

In de politieke antwoorden van de Belgische federale regering op de aanslagen, en meer bepaald in de toespraak van de eerste minister op 19 november in de Kamer, blijft het sociale aspect zo goed als afwezig.

Een deel van de pers verklaarde deze afwezigheid door de verdeeldheid van bevoegdheden in ons land. Maar of het federale niveau nu wel of niet instaat voor preventie, begeleiding of beroepsinschakeling, dat mag hen er niet van weerhouden van een globale analyse van de maatschappelijke problemen... Want uiteindelijk is het toch diezelfde overheid die in de eerste plaats verantwoordelijk is voor de uitholling van de sociale zekerheid die de meest kwetsbare burgers alleen maar verder marginaliseert.

Onze vakbond is van mening dat een stevig antwoord op de gruwel in Parijs en elders nodig is door de versterking van de maatregelen

die leiden tot de arrestatie van de schuldigen en de ontmanteling van de terroristische netwerken. Maar als men het kwaad tot op de wortel wil uitroeien dan moet er evenveel geïnvesteerd worden in de opbouw van een meer rechtvaardige en egalitaire samenleving. We moeten perspectieven bieden aan de jongeren uit de Brusselse volkswijken, die de alweer opkomende racistische vooroordelen aanvoelen als de zoveelste hypotheek op hun toekomst in onze samenleving.

Toevallig op hetzelfde moment hebben het Interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen en de FOD Tewerkstelling op 17 november hun meest recente socio-economische monitoring van de arbeidsdiscriminatie in België gepubliceerd. Dit rapport toont aan dat van alle Europeanen het de Brusselaars van vreemde afkomst zijn die de laagste kans op tewerkstelling hebben. En als ze werk vinden, dan is dat in de minst betaalde sectoren, de

meest onzekere, de minst beschermde, het vaakst als uitzendkracht of met een contract van bepaalde duur in plaats van onbepaalde duur.

Het fenomeen van sociale getto-voorming waarvan al te veel jongeren van buitenlandse afkomst slachtoffer zijn, en de desoriëntatie die dit met zich meebrengt, vraagt om dringende en globale antwoorden!

Het ABVV is ervan overtuigd dat de schandalige maatschappelijke ongelijkheid, met de meest behoeftigen die het sterkst gediscrimineerd worden en aan onrechtvaardigheid zijn blootgesteld, de voedingsbodem is voor de irrationele logica die leidt tot de onaantvaardbare horror van blinde terreur.

Ph. VAN MUYLDER
Algemeen secretaris

Een vrouw met een overtuiging

Met droefheid heeft de Vrouwencommissie vernomen dat Eliane Vogel-Polsky vorig weekend is heengegaan.

Als professor emeritus van de ULB en militant feministe, maar ook als voorvechtster voor meer gelijkheid in de maatschappij, liep ze in de kijker door de verdediging van de stakende machine-arbeidsters van FN, 'femmes-machines' genoemd. Als eerste diende ze klacht in bij het Hof van Justitie van de Europese Unie (Luxemburg) voor gelijk loon: de zaak Gabrielle Defrenne, een stewardess van Sabena die gepensioneerd werd op 40-jarige leeftijd.

Ze heeft ook heel wat werk geleverd op het vlak van het zogenaamde 'institutioneel feminisme', onder andere voor positieve actiemaatregelen, zowel op Belgisch als op Europees vlak.

Zij heeft een hele generatie studentes beïnvloed en droeg zo bij tot hun engagement. Ook heeft ze haar hele leven lang de syndicale beweging begeleid en gesteund.

Het is aan deze grote dame dat het ABVV-Brussel eer wil betonen.

ABVV Limburg

Op een eenvoudige manier kennis- maken met de klimaatproblematiek? Dat doe je met een klimaatwandeling!

Waarom al die aandacht voor het klimaat?

Het klimaat op aarde warmt op. Over de oorzaak ervan is de grote meerderheid van de wetenschappers het eens: de mens is verantwoordelijk.

In de Limburgse natuur zien we al verschuivingen en zijn planten en dieren bedreigd. De klimaatverandering heeft ook gevolgen voor de mens. Als provincie zetten we daarom volop in op CO₂-reductie en investeren in acties om de klimaatopwarming een halt toe te roepen.

Het klimaatverhaal is geen simpel verhaal om te vertellen. Daarom leidde het Provinciaal Natuurcentrum in samenwerking met Natuurpunt Educatie in 2014 een twintigtal klimaatgidsen op. Deze gidsen hebben kennis van zaken en kunnen de boodschap op een bevattelijke en aangename manier overbrengen tijdens een natuurwandeling.

Ook voor jouw vereniging

Klimaatgidsen kunnen klimaatwandelingen begeleiden voor jouw vereniging. Het Provinciaal Natuurcentrum staat in voor de organisatie. Belangrijk is wel dat je vereniging de klimaatwandeling opneemt in haar activiteitenkalender en dat deze activiteit kortgesloten wordt met de milieudienst van jouw gemeente. De klimaatwandeling is gratis!

De provincie Limburg wil tegen 2050 klimaatneutraal zijn en vindt het belangrijk dat het Limburgs klimaatverhaal breed gedragen wordt.

Interesse?

Neem contact op met het Provinciaal Natuurcentrum, Craenevenne 86, 3600 Genk, 011 26 54 50 of via e-mail: pnc@limburg.be. Het aanbod van gratis klimaatwandelingen geldt voor 2015 en 2016. Behalve klimaatwandelingen zijn ook andere opties mogelijk.

**LIMBURG GAAT
KLIMAATNEUTRAAL
EN REKENT OP JOU!**

"DE KLIMAATWANDELING HEEFT ME DOEN
INZIEN DAT MINDER VLEES ETEN ZORGT
VOOR EEN WEZENLIJKE CO₂-VERMINDERING."
JEAN-PIERRE, TESSENDERLO

ABVV-partner in vrije tijd

Linx+ Diepenbeek

**Zondag 29 november:
Wandeling Connecterra**

Samenkomst om 13u op de parking Connecterra, Zetellaan 54, Maasmechelen. De wandeling is ongeveer 7 à 8 km! Betalen kan ter plaatse bij Michel Wolfs. Inschrijven kan via michel.wolfs1@telenet.be of 0475 84 82 63.

Send

Zaterdag 5 december:

Quiz je mee?

Start om 20u in OC 't Park Houthalen-Oost. Dit is een algemene kennisquiz die openstaat voor ploegen van 3 tot 5 personen. De quiz wordt zo opgemaakt dat hij boeiend, leerrijk maar vooral plezierig is voor zowel de geofende quizzer als voor de quizleek. Doe mee en schrijf je snel in, aantal ploegen is beperkt. Elke ploeg gaat met leuke prijzen naar huis! Verzamel snel toffe burens, vrienden of familie en schrijf je in. Inschrijven is noodzakelijk. Prijs €18 per ploeg. Info en inschrijvingen via info@jawijzienjoutzitten.be.

Carpe Diem

**Zondag 6 december:
Sint-Barbara: Wokplaza**

De feestdag van de patrones van de mijnwerkers, Sint Barbara, was voor de mijnwerkers één van de belangrijkste dagen van het jaar. En waar kunnen we dit beter herden-

ken dan in het mijngebouw zelf! Stel je gerechten samen van soep, voorgerechten, hoofdgerechten tot dessert, drank inbegrepen en dit in het wok restaurant Wok Plaza. Prijs €31/persoon. Minimum 20 personen. Inschrijven voor 29 november. Afspraak om 12u bij C-mine 1, Genk, einde om 15u. Voor meer info en inschrijvingen kan je terecht bij Wasil Torarek op 0498 54 29 91 of via wasil.torarek@gmail.com.

Linx+ Genk

**Donderdag 10 december:
Invoavond Pensioen**

In het stadhuis van Genk (zaal 1) om 20u met gastspreker Kim De Witte, docent pensioenrecht. Voor meer info kan je terecht bij Bernard Glowacki op 0498 50 64 81.

Het Cabaljon

**Vrijdag 11 december:
Uitnodiging alle senioren (+70-jarigen) viering 90-jarigen van Houthalen-Oost**

In zaal Lentedreef (voorheen Zaalkerk) om 15u. Ontvangst met taart en koffie. Er zal muzikale ondersteuning zijn en gelegenheid voor een dansje. Om 16u viering van de 90-jarigen.

Toegang gratis!

Inschrijven voor 6 december bij Myriam Bellio op 0499 51 17 09, Guido Bulen op 0479 21 60 43 of Bibi Satory op 0497 12 84 72.

DNW GING OP BEZOEK IN DE SAMEN STERKER STORE

De coöperatie Samen Sterker opende op de Vrijdagmarkt in Gent een eigen winkel.

We werden ontvangen door Ragma, een vriendelijke jongeman.

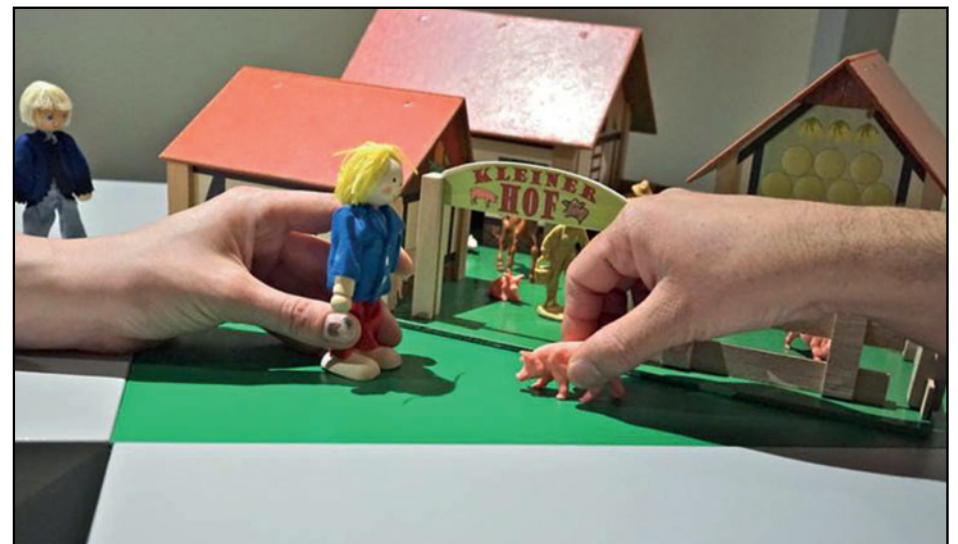

Zijn collega Lien stak onmiddellijk van wal met uitleg over het uitgebreide aanbod van Samen Sterker.

De laatste groepsaankoop gas en groene stroom leverde een korting van 21% op. We schreven ons onmiddellijk in voor de volgende actie.

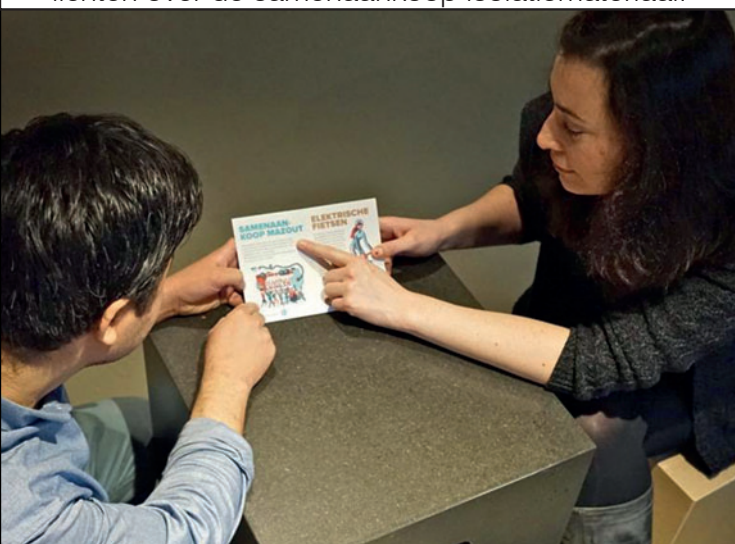

Vol enthousiasme vertelden Lien en Ragma over de samenaankoop voor fietsen. Misschien iets voor de volgende lente?

Boven in de winkel lijken ze te werken aan een nieuw product: voedsel van producenten van dichtbij ons.

Lien en Ragma namen ook even de tijd om ons in te lichten over de samenaankoop isolatiemateriaal.

De samenaankoop brandhout deed ons al uitkijken naar gezellige winteravonden.

Ons zie je terug in de SamenSterkerStore.

En jij?

WWW.SAMENSTERKER.BE/OOST_VLAANDEREN

BBTK ZOEKT GEKNIPTTE BEDIENDE. DOE DE TEST!

Van 9 tot 22 mei 2016 vinden sociale verkiezingen plaats in alle bedrijven met meer dan 50 werknemers.

Waarom zou je je niet eens afvragen om zelf afgevaardigde te worden in jouw bedrijf in de Ondernemingsraad of het CPBW? Doe de test.

- Ik voel me betrokken bij wat er in mijn bedrijf gebeurt.
- Ik trek me heel wat zaken omtrent mijn werkplaats aan en ik zou verandering willen brengen.
- Ik wil een werkweld met meer rechtvaardigheid en solidariteit voor mijn collega's en voor mezelf.
- Ik ben vrij nieuwsgierig van aard en ontdek graag nieuwigheden.

- Ik ben vlot in de omgang met mijn collega's.
- Ik werk graag in teamverband.
- Ik ben niet bang om mijn stem te laten horen.

Regelmatig geknikt, dan ben jij geknikt! Afgevaardigde worden is je op het lijf geschreven! Neem contact op met je gewestelijke BBTK-afdeling voor een verkennende babbel of spreek de BBTK-afgevaardigden in jouw bedrijf aan (als die er al zijn).

BBTK Oostende-Roeselare-leper
J. Peurquaetstraat 1bus 12,
8400 Oostende
Tel. 059 70 27 29

Zuidstraat 22, bus 22,
8800 Roeselare
Tel. 051 26 00 86

BBTK Brugge
Zilverstraat 43,
8000 Brugge
Tel. 050 44 10 21

BBTK Kortrijk
Conservatoriumplein 6 bus 2,
8500 Kortrijk
Tel. 056 26 82 43

WERKLOOSHEID WIST JE DAT...

MIJN DOPGELD?! ALLEEN ALS IK... OP TIJD MIJN AANVRAAG DOE!

Als je door je baas afgedankt wordt, je voldoende dagen gewerkt hebt en je niet zelf schuldig bent aan je afdanking, kan je normaal gezien dopgeld krijgen. Daarvoor bestaan wettelijke regels. Die zijn niet voor iedereen dezelfde. En niet iedereen kent die, want ze zijn (nogal) ingewikkeld.

De basisregel is simpel. Als je dopgeld wil, dan moet je dat aanvragen. Maar je moet dat op tijd aanvragen. En met de juiste papieren.

Voor gans die papierwinkel dienen onze werkloosheidsdiensten. Ben je afgedankt, kom dan zo snel mogelijk langs. Zij zullen je helpen met die papierberg? Je zeggen wat je moet doen en laten om in regel te geraken en in regel te blijven. Hou er ook

rekening mee dat de tijd om je papieren in orde te brengen beperkt is. En je moet ook op tijd ingeschreven zijn bij de VDAB (werkwinkel). Kom je niet op tijd langs, of schrijf je je te laat in bij de VDAB, dan verlies je geld waar je anders misschien wel recht op had.

Wacht dus niet tot je bijvoorbeeld alle papieren van je baas hebt. Want dat kan soms (te) lang duren. Luister niet naar wat anderen vertellen over wat je wel of niet moet doen. Kom gewoon zo snel mogelijk langs. Beter te vroeg dan te laat.

Er is één uitzondering: was je werkloos, ben je voltijds begonnen met werken en heeft dat minder dan vier weken geduurd, dan moet je de papiermolen hierboven

niet doorstaan. In alle andere gevallen zal dat wel moeten.

OPGELET: ook als je niet afgedankt bent, maar een ander soort vergoeding moet krijgen van de RVA, moet je die zelf aanvragen. En dat moet je op tijd doen.

Dat is zo voor alle vergoedingen die betaald worden via onze werkloosheidsdiensten: inschakelingsuitkeringen voor schoolverlaters, tijdelijke werkloosheid (als je baas tijdelijk geen werk voor je heeft), inkomensgarantie (opleg als je deeltijds werkt), jeugdvakantie (als je als jongere werknemer onvoldoende verlofgeld hebt, seniorvakantie (als je als oudere werknemer onvoldoende verlof hebt), tewerkstelling via het activa-systeem (als

de RVA een deel van je loon betaalt), werkhervattingstoelage (als je als +55-jarige het werk hervat) of andere premies bij wedertewerkstelling, als je een (beroeps)opleiding begint of stopzet,...

Hoeveel tijd je hebt om die aanvraag in te dienen, hangt af van het soort vergoeding. Maar altijd is die tijd beperkt. Kom dus zeker altijd zo snel mogelijk langs bij onze werkloosheidsdiensten, best al de eerste dag dat je die vergoeding moet krijgen.

En als je twijfelt of je een aanvraag moet doen: neem ook dan zeker direct contact op met onze werkloosheidsdiensten. Zij kunnen zien of een aanvraag al dan niet nodig is en tegen wanneer die ingediend moet worden.

ONTMOETING MET ZUID-AFRIKAANSE DAMES UIT HET PROJECT WOMEN ON FARMS

In 2013 organiseerde VIVA-SVV, FOS en de dames van het project Women on Farms uit Zuid-Afrika een uitwisselingsreis. De sterke band leidt tot een wederbezoek van Colette en Charmaine, professionele kracht en vrijwilliger van Women on Farms die hun ervaringen, nieuwe ideeën, werkingen, verhalen en beelden graag aan je voorstellen.

Hierbij nodigt VIVA-SVV jullie uit op een hartverwarmende ontmoeting met Zuid-Afrikaanse dames uit het project Women on Farms, met beklijvende verhalen over thema's als: recht op gezondheidszorg, waardig werk, vrouwen en geweld in Zuid-Afrika, een vleugje muziek,...

Wil je hun boeiend verhaal kennen? Kom dan op één van volgende data luisteren.

DATA/LOCATIES:

- ☐ Donderdag 3 december 2015 om 20u
VOC Poincaré, Stormestraat 131/18, 8790 Waregem

- ☐ Zaterdag 5 december 2015 om 14u
Zaal Audemarusheem, Westkerkestraat 145,
8460 Oudenburg-Westkerke

DEELNAME:

Een vrijwillige bijdrage.
Voor Oudenburg is de inkom vastgesteld op €5.

INSCHRIJVEN:

Inschrijven vooraf is noodzakelijk.

Via mail: peggy.vandaele@viva-svv.be of tel. 050 44 79 42

8 TIPS

waarmee je geld bespaart en klimaatvriendelijker leeft

1 PAK JE SLUIPVERBRUIK AAN
Zorg er voor dat apparaten zoals de televisie, microgolfoven, computer,... geen energie blijven verbruiken wanneer je het huis uit bent, slaapt,... Vaak loopt die kost op tot een vijfde van je energiefactuur.

2 DRINK KRAANWATER
Het water in de winkel kost je een pak meer dan het water uit je kraan.

3 LAAT JE AUTO STAAN
De beste manier om de brandstofkosten te beheersen? Je auto minder gebruiken. Kies voor de fiets voor verplaatsingen korter dan 5 km. Heb je wel een eigen auto nodig? Autodelen is goedkoper en beter voor het milieu. Info op www.cambio.be en www.autodelen.be.

4 KOOP ENKEL WAT JE NODIG HEBT
Voedsel verspillen is doodzonde. En als je restjes hebt? Steek je neus in de koelkast van de buren en kook een gezamenlijke maaltijd.

5 WAS NIET TE WARM
Tijden veranderen, ook de temperatuur waarop je de was schoon krijgt. 60 graden of meer is vandaag heus niet meer nodig. Vandaag is alles witter dan wit op 40 graden.

6 EET LOKAAL EN VOLGENS DE SEIZOENEN
Voor lokale seizoensgroenten heb je minder energie nodig om ze te telen en op je bord te krijgen. En ze kosten minder in de winkel. Kook ook klimaatvriendelijker door minder vlees te serveren.

7 PRAAT MET JE BUREN
Wat kan je delen met je buren? Heeft echt iedereen in de straat een grasmachine of boormachine nodig? Werk samen! Dat drukt de prijs, je verbruikt minder grondstoffen en ontmoet toffe mensen.

8 KOOP SAMEN
Samen kopen is goedkoper. Krijg de scherpste prijs door mee te doen met een groepsaankoop. En help zo de markt te duwen in een duurzame richting. Surf naar www.samensterker.be.

KLIMAATTOP

De stem van werknemers laten horen

De wereldleiders zijn op dit moment bijeen in Parijs om nieuwe afspraken te maken om de klimaatverandering tegen te gaan. Het ABVV is present want de strijd tegen klimaatverandering is een sociale strijd.

Klimaatverandering is een probleem dat de hele wereld treft. Als er niet snel maatregelen worden genomen, voorspellen wetenschappers een temperatuurstijging van vier graden. De gevolgen? Onbeheersbare catastrofes. Een stijging van de zeespiegel, droogte, hongersnood, overstromingen, een aanzienlijke toename van natuurrampen en klimaatmigratie. Wie zijn de eerste slachtoffers van die klimaatverandering? De werknemers en de meest kwetsbaren.

Nieuwe afspraken?

Het is tijd voor nieuwe bindende afspraken waarin alle landen een engagement opnemen. Maar de ambities van de 200 deelnemende landen liggen ver uit elkaar. Zo streeft Costa Rica naar koolstofneutraliteit in 2021 maar voorziet Turkije een verduubeling van de broeikasuitstoot in 2030. En nationale metingen tonen niet de ware milieu-impact. Een in de EU gemaakte auto kan in Argentinië in het verkeer gebracht worden en stukken uit China bevatten. Om de temperatuurstijging te beperken moeten alle landen dus inspanningen leveren, ook om onderlinge concurrentie op milieuaspecten te stoppen.

Rechtvaardigheid

We kunnen het tijd doen keren. Maar de overgang van de huidige economie, gestoeld op fossiele brandstoffen (aardolie, aardgas en steenkool), naar een duurzame en koolstofarme economie zal sociale gevolgen hebben. Daarom eisen we dat de overgang rechtvaardig gebeurt.

Bepaalde sectoren, denk aan de petroleum- of metaalsector, zullen meer dan andere sectoren grote veranderingen moeten

doormaken, en tegelijkertijd zullen andere bedrijfstakken, denk aan bedrijven actief rond alternatieve energie, interessante pistes zien.

Een overgang zal alleen mogelijk zijn als ze sociaal rechtvaardig is. Opdat mensen kunnen rekenen op een omscholing naar meer groene jobs, opdat mensen die hun baan verliezen een vervangingsinkomen zullen krijgen... Daarvoor is een kwaliteitsvol systeem van sociale bescherming nodig, en werknemers (en vakbonden) moeten dus betrokken worden bij het klimaatbeleid van bedrijven en landen via sociaal overleg.

Strijd tegen klimaatverandering = sociale strijd

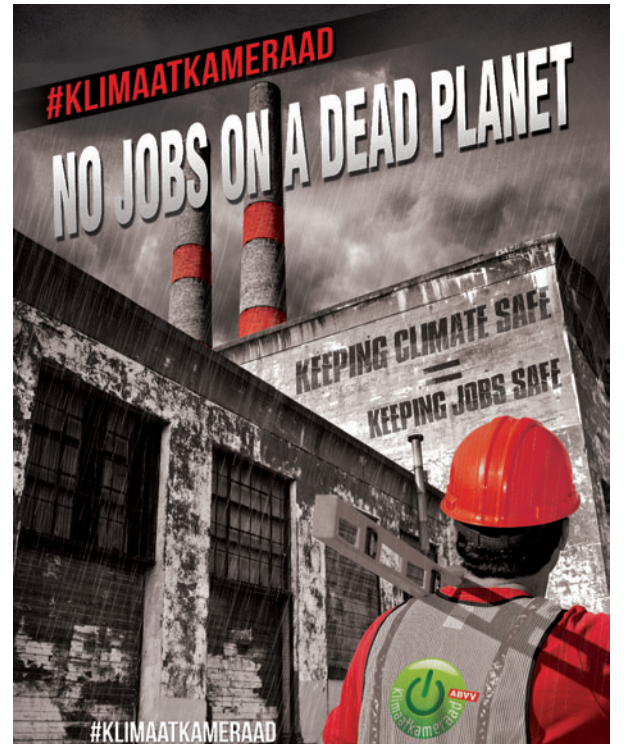
De huidige aanvallen op onze sociale rechten zijn niet los te koppelen van het klimaatverhaal. Want met de afbouw van de sociale bescherming valt ook een belangrijke steunpilaar voor een rechtvaardige overgang weg. De internationale vak-, noord-zuid- en milieubeweging dienen meer dan ooit de handen in elkaar te slaan.

Daarom zijn de vakbonden ook in Parijs. Om onze antwoorden te formuleren, om er steeds weer op te hameren dat de strijd tegen de klimaatverandering een sociale strijd is.

Drie boodschappen

Het akkoord van Parijs moet:

- ✓ voorschrijven dat regeringen concrete maatregelen nemen om de koolstofuitstoot terug te dringen en bepalen hoe dit opgevolgd en ambitieus bijgesteld wordt;
- ✓ aangeven hoe de ontwikkelde landen hun engagement zullen nakomen om vanaf 2020 ieder jaar 100 miljard dollar (en

later meer) vrij te maken om de ontwikkelingslanden voldoende middelen te garanderen in de omschakeling naar een koolstofarme wereld;

✓ concrete actiepunten bepalen voor een rechtvaardige overgang.

Parijs is een mijlpaal, maar geen eindpunt.

Waarom neemt het ABVV deel?

Om een lans te breken voor het klimaat en sociale rechtvaardigheid. Om een steentje bij te dragen in het opstellen van een ambitieus klimaatakkoord. We laten de stem van werknemers horen en trachten de principes van een rechtvaardige overgang veilig te stellen

Wat doet het ABVV ter plekke?

We hebben slechts gedeeltelijk toegang tot de echte onderhandelingen. Soms is onze rol beperkt tot 'waarnemer' of 'adviseur'. Eén ABVV-expert is, net als enkele andere experts uit het middenveld, op uitnodiging lid van de officiële Belgische delegatie en heeft dus een ruimer speelveld. Er is sowieso voortdurend contact met de officiële Belgische vertegenwoordigers en met de mensen van het Internationaal Vakverbond die terugkoppelen vanuit de effectieve onderhandelingen. We gaan dus als lobbyisten te werk om de onderhandelingen te beïnvloeden.

Naast de officiële onderhandelingen is er ook nog wat men neerbuigend 'het meereizend klimaatcircus' noemt, maar wat door het talmen van wereldleiders steeds meer het bruisend hart wordt van de klimaatoppen. Jongeren, onderzoekscentra, universiteiten, milieuorganisaties, vakbonden, coalities van steden en bedrijven, mensenrechtenorganisaties,... organiseren tal van acties, discussiemomenten, workshops,... Publieke en private initiatieven zoeken immers buiten de officiële onderhandelingen naar oplossingen voor vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Deze initiatieven vergroten en versnellen de impact van het bestaande klimaatbeleid. Deelnemen aan dit netwerk versterkt ons, en met al deze partners samen bespelen we ook de media, sensibiliseren we en wegen we op de onderhandelingen. De grote betoging van middenveldorganisaties is om veiligheidsredenen afgelast. Vanuit de hele wereld werden meer dan een half miljoen mensen verwacht.

Waterloos en ecologisch gedrukt bij Eco Print Center

Volg het ABVV op Facebook

vakbondABVV

Volg het ABVV op Twitter

@vakbondABVV

ABVV LANCEERT CAMPAGNE KLIMAATKAMERAAD

“Maak mee jouw toekomst!” Onder dat motto lanceert het Vlaams ABVV vandaag een nieuwe campagne. Doel: alle ABVV'ers die een sociaal-rechtvaardige oplossing willen voor het klimaatprobleem samenbrengen in een netwerk om zelf aan alternatieven te werken. Doe mee, word klimaatkameraad!

Verander het systeem, niet het klimaat. Dat is het uitgangspunt van de klimaatkameraad. De bestaande economie doet mens en milieu op de rand van een burn-out balanceren. Met een brave vergroening van de economie of een minimale beperking van de uitstoot van broeikasgassen zullen we er niet komen.

Nu al treffen klimaatproblemen vele duizenden jobs wereldwijd. Enkele voorbeelden: Na de orkaan Sandy in de VS waren 150.000 werknemers getroffen en verdwenen 11.000 jobs in New Jersey. In Bangladesh trof de cycloon Sidr duizenden kleine bedrijven en 567.000 jobs. De typhoon Hagupit op de Filipijnen trof het leven van 800.000 werknemers.

Als we in de toekomst een mensvriendelijke leefomgeving en een gezonde economie willen overhouden moeten we de lat hoger durven leggen. We moeten blijven werken aan alternatieven. Want als we een betere wereld willen, zullen we die zelf moeten bouwen. En niet uitsluitend wachten op de overheid of de industrie. Want we dreigen veel te verliezen als onze enige oplossing erin bestaat de klassieke neoli-

berale groeieconomie weer op volle toeren te doen draaien.

TEGENSTELLING TUSSEN WERK EN MILIEU IS EEN ILLUSIE

Met de klimaatkameraad willen we de komende jaren onze rol spelen in een rechtvaardige omslag. Alternatieven in elkaar haken, het sociaal weefsel versterken, uitproberen, experimenteren, ervaringen delen, stap voor stap vooruit gaan en allianties aangaan voor verandering.

Als werknemersorganisatie staan we met het ABVV niet in de marge maar zitten we midden in het industriële radarwerk. Daar ligt onze sterkte. Daar ligt onze speelruimte. Vandaaruit moeten we op zoek naar hoe een rechtvaardige omslag te maken. Stoppen met de intellectuele uitbesteding van onze toekomst. We moeten de toekomst heroveren om ze sociaal en ecologisch rechtvaardig te houden. In handen van anderen lijkt onze toekomst alternatiefloos. We moeten onze toekomst terug in handen nemen om ze beloftevol en kansrijk te houden.

Met de klimaatkameraad op bedrijfsbezoek

In november en december staan opnieuw interessante bedrijfsbezoeken ingepland samen met Arbeid & Milieu. We bekijken de klimaatimpact van deze bedrijven en de inspanningen die ze leveren om de strijd met de klimaatverandering aan te gaan. We brengen een bezoek aan Volvo Trucks (Gent), Imec (Leuven), Wienerberger (Aalbeke), 3M (Zwijndrecht) en Sappi (Lanaken). Elk van de bezoeken wordt gevolgd door de workshop 'No jobs on a dead planet!'. Er wordt dieper ingegaan op hoe je als vakbondsafgevaardigde of -militant in je bedrijf rond het klimaatthema kan werken.

Het aantal deelnemers is beperkt, dus schrijf je snel in via www.vlaamsabvv.be/milieu.

Doe mee op
www.klimaatkameraad.be

4 REDENEN

OM KLIMAATKAMERAAD TE WORDEN

#1

Omdat het zo niet langer kan.

#2

Omdat het over onze toekomst gaat, en wij daar onze zeg in willen hebben.

#3

Omdat er een ander economisch systeem moet komen, eerlijk en rechtvaardig, dat noch de mens noch de aarde uitput.

#4

Omdat we er alleen niet komen, maar wel door samen aan alternatieven te bouwen en te leren van elkaar.

Multinationals spenderen miljoenen aan Europees lobbywerk

Als Europa serieus werk wil maken van een échte klimaat- en energiepolitiek, zal het eerst weerstand moeten bieden tegen de machtige lobbygroepen die in Brussel actief zijn. De industrie spendeert namelijk miljoenen om wetgeving naar haar hand te zetten.

■ De miljoenen die de auto-industrie en andere sectoren spenderen aan lobbywerk zouden beter geïnvesteerd worden in propere technologie.

Autofabrikant Volkswagen gaf toe dat het wereldwijd 11 miljoen dieselwagens heeft uitgerust met frauduleuze software. Die zorgt ervoor dat de wagens minder schadelijke stoffen uitstoten wanneer ze op de testbank draaien. In het dagelijks verkeer zijn de wagens véél vervuilerder dan de testresultaten laten uitschijnen.

Lobbyen in plaats van investeren

Het schandaal werd al snel *Dieseltgate* of *Volkswagengate* gedoopt. 'Volkswagening' werd zelfs een werkwoord toen Samsung ervan werd beschuldigd de testresultaten van zogenaamd energiezuinige televisietoestellen te 'volkswagenen', of moedwillig te manipuleren.

Als Europa het serieus meent met strengere regels voor onder andere milieubescherming en volksgezondheid, dan zal het eerst weerwerk moeten bieden tegen de machtige Brusselse lobbymachines.

In 2014 spendeerde de auto-industrie bijvoorbeeld meer dan 18 miljoen euro aan lobbywerk in onze hoofdstad, met de Duitse merken Volkswagen, BMW en Daimler op kop. Volkswagen staat op plaats één en gaf in 2014 bijna 3,5 miljoen euro uit om Europese regelgeving te beïnvloeden. In plaats van te investeren in nieuwe technologie en propere wagens, kiezen autobouwers ervoor om massa's geld te spenderen voor laksere wetten.

Hoe werkt het?

Lobbyisten worden betaald om beleidsmakers op elk niveau te beïnvloeden. Dit gaat van nationale of Europese parlementsleden tot eurocommissarissen of toezichthouders. Ze behartigen de belangen van hun werkgevers: farmaceutische bedrijven, wapenproducenten, financiële instellingen, tabaksgroepen, autobouwers,... In het geval van de tabaksindustrie ijveren lobbyisten voor lakse regels voor de verpakking van hun producten. De wapenlobby probeert regeringen te winnen voor de aan-

spanningen om beleid te beïnvloeden een stuk hoger uitvallen. Lobbyisten zijn vaak aanwezig in adviesgroepen van de Europese Commissie, zogenaamde expertengroepen, waar een belangrijk

mijdelijke milieuschade kan de situatie ook ernstige gevolgen hebben voor de werkgelegenheid, want je kunt een euro geen twee keer uitgeven. Gebrek aan investeringen betekent minder jobcreatie.

Als vakbond betreurt het ABVV dat de auto-industrie – maar ook alle andere sectoren waar multinationals actief zijn – zulke grote sommen besteedt aan beïnvloeding van regelgeving in plaats van deze kostbare middelen in te zetten voor onderzoek en duurzame ontwikkeling om de maatschappij van morgen vorm te geven.

Harde klap voor Europa

Dat er een Amerikaanse toezichthouder voor nodig was om het dieselschandaal te onthullen, betekent een harde klap voor Europa en voor het idee van maatschappelijk verantwoord ondernemen door multinationals. Het toont duidelijk de gevolgen van een situatie waarin de industrie zichzelf mag reguleren.

Als we écht werk willen maken van regelgeving die goed is voor klimaat en volksgezondheid, dan mogen we niet toestaan dat bedrijven die hier het meeste weerstand

tegen bieden, deze regelgeving opstellen. Deze onafhankelijkheid moet ook bestaan op het niveau van de testen, opdat autobouwers niet ontsnappen aan de regels voor milieubehoud en tegen luchtvervuiling, net zoals andere multinationals zich moeten houden aan wetgeving inzake klimaat, volksgezondheid en schadelijke financiële producten.

BEDRIJVEN MOGEN PEN NIET VASTHOUDEN BIJ OPSTELLEN REGELGEVING KLIMAAT EN VOLKSGEZONDHEID

koop van oorlogsmaterieel. Financiële instellingen willen vermijden dat Europa strengere regels oplegt voor gevaarlijke financiële producten, die aan de basis liggen van de economische crisis. Bij de autolobby kan dit gaan over minder strenge regels voor uitstoot van schadelijke stoffen of voor verkeersveiligheid.

Autofabrikanten zijn bijzonder actief in de Europese lobby. Volkswagen betaalt 43 lobbyisten in Brussel. Daimler en BMW stellen elk acht lobbyisten te werk in onze hoofdstad. Deze gegevens komen van de fabrikanten zelf. Het valt niet uit te sluiten dat de werkelijke

deel van de Europese wetgeving tot stand komt. Volkswagen is bijvoorbeeld, samen met andere constructeurs en sectorverenigingen, vertegenwoordigd in vijf van zulke adviesgroepen. Hun werk verloopt dikwijls volledig onder de radar. Het publiek kan op geen enkele manier de financiering en activiteiten controleren wegens gebrek aan transparantie.

Gevolgen voor milieu en jobs

Het dieselschandaal zal Volkswagen veel geld kosten. Aanpassing van alle wagens en mogelijke boetes kunnen samen tot in de miljarden euro's lopen. Naast de onver-

STRIKTE REGELS? WEERWERK BIEDEN TEGEN LOBBYMACHINES!

Dieseltgate is slechts één voorbeeld en legt een cultureel probleem in het Brussels apparaat bloot. Beleidsmakers delen al decennialang het bed met vertegenwoordigers van de industrie. Totdat EU-beleidsmakers een duidelijk onderscheid maken tussen de belangen van multinationals en die van de doorsnee burger, zal de winst altijd primeren boven klimaat en volksgezondheid.

Handelsverdrag EU-VS bedreiging voor het milieu

Het vrijhandelsverdrag tussen de Verenigde Staten en de Europese Unie, waarover beide partijen op dit moment onderhandelen, vormt een bedreiging voor het leefmilieu. De Europese Commissie geeft dat ook openlijk toe.

Het vrijhandelsverdrag (TTIP of Transatlantic Trade and Investment Partnership) zal volgens voorstanders de handel en investering tussen beide continenten aanzwengelen en onze welvaart opkrikken.

"BIODIVERSITEIT IN GEVAAR" Een impactstudie uitgevoerd op vraag van de Commissie, is echter

ondubbeltzinnig over de schadelijke milieugevolgen: "TTIP brengt de natuurlijke rijkdommen en biodiversiteit in gevaar." Als gevolg van toegenomen transport van goederen zal er volgens de commissie zo'n 11 miljoen ton CO₂ de lucht in geblazen worden. Deze vaststellingen lijken de EU echter niet te beïnvloeden.

Bepaalde industriële sectoren hopen dat een trans-Atlantisch akkoord het voorzichtigheidsprincipe overboord zal gooien. Dit principe bestaat erin dat wie een nieuw product op de markt wil brengen, eerst moet bewijzen dat het niet gevaarlijk is. Een soort omgekeerde bewijslast. Sommige

industriële beweren dat dit principe – vrij sterk verankerd in Europa – een oneerlijk zware last is in de internationale concurrentiestrijd.

De regels zijn op dit vlak veel minder streng in de Verenigde Staten. Harmonisering van de twee groepen standaarden leidt tot meer milieuschade.

OVERHEDEN VLEUGELLAM

TTIP dreigt ook overheden vleugellam te maken op het vlak van milieuwetgeving. In het kader van het zeer omstreden Investor-State Dispute Settlement kunnen bedrijven overheden voor een speciaal vakbond dagen als ze hun winst op investeringen in het gedrang

zien komen. De voorbeelden, die we kennen uit andere handelsverdragen, zijn soms hallucinant.

- In 2013 eiste olie- en gasbedrijf Lone Pine Resources bijvoorbeeld 250 miljoen dollar schadevergoeding van Canada. De provincie Québec had het recht op boren naar schaliegas of -olie opgeschort. Dit verbod kwam er omdat de overheid eerst de gezondheids- en milieurisico's wilde onderzoeken.

- Het Zweedse energiebedrijf Vattenfall trok ten aanval tegen de Duitse overheid. Duitsland besliste in 2011 – na het drama in Fukushima – tot de geleidelijke

afbouw van nucleaire energie. Dit gaat uiteraard ten koste van de winsten van energiebedrijven. Vattenfall zou bijna vijf miljard euro schadevergoeding eisen.

Dit instrument zal grote ondernemingen niet alleen toelaten huidige milieuwetgeving te laten vernietigen, het zal overheden in de toekomst ook afschrikken om al te strenge maatregelen uit te vaardigen om onze leefomgeving en het milieu te vrijwaren. Daarom groeit bij vakbonden en andere middenveldorganisaties het verzet tegen dit handelsverdrag.

Steeds milieuvriendelijkere bussen en cars op onze wegen!

Al enkele jaren wordt er veel aandacht besteed aan "groene" bussen. Zo zijn er nu reeds hybride bussen en bussen die op waterstof rijden. Binnenkort rijden ook elektrische bussen op onze wegen. Maar het gaat niet enkel over de bussen en de cars, want ook de chauffeurs doen een duit in het zakje!

Vakbekwaamheidsopleiding voor de chauffeurs: ook aandacht voor het milieu!

Bus- en car-chauffeurs volgen voor het behouden van hun vakbekwaamheidscertificaat ook "Ecodrive"-opleidingen bij "Formation Car & Bus Opleiding" (FCBO), het opleidingsinstituut van de werkgevers en de vakbonden van de sector. In de Ecodrive-opleiding leren chauffeurs technieken aan om zuinig en milieubesparend te rijden. Eerst een theoretische cursus, waarin het belang van goede bandenspanning, correct schakelen en optimaal gebruik van de toerenteller uitdrukkelijk aan bod komen. Daarna gaan ze de weg op om de opgedane kennis in de praktijk om te zetten. FCBO biedt ook een opleiding aan op de hoogwaardige bus-simulator. Uiteraard zijn er nog veel meer opleidingen, zoals rij- en rusttijden en gebruik van de tachograaf, defensief rijden, veilig rijgedrag op glad wegdek, ergonomie. Het volledige overzicht vind je op www.fcbo.be.

Busworld, etalage van de milieuvriendelijke bussen

In oktober ging Busworld door in Kortrijk Xpo. Op de twejaarlijkse beurs viel op hoe busbedrijven hun kennis en technologie over hybride en elektrische bussen gepromoot hebben. De bus-sector is alvast klaar voor een gezonde en milieuvriendelijke toekomst. Delegees en militanten van BTB bus & car bezochten de beurs om ervaring op te doen en zich voor te bereiden op de komst van de nieuwe technologieën. Steven Steyaert, propagandist bussen en cars, volgt dit dossier op de voet: "Voor BTB is het milieu belangrijk want investeren in het milieu is investeren in de toekomst".

Milieuvriendelijke bussen, hoezo?

Er zijn heel wat verschillende soorten milieuvriendelijke bussen. Hybride bussen, bussen die rijden op waterstof en ook volledig elektrische bussen.

Een hybride bus wordt aangedreven door twee of meer energiebronnen. De meest voorkomende combinatie is een dieselmotor gecombineerd met een elektromotor. Het voordeel is dat de extra krachtbron vaak beduidend goedkoper en milieuvriendelijker is. De energie die vrijkomt bij het afremmen van de bus wordt in een batterij opgeslagen en opnieuw gebruikt bij het vertrek of bij het accelereren. Op deze manier kan men dus volledig elektrisch vertrekken en nemen de tragere dieselmotoren de drijfkracht over bij constante en hogere snelheden.

Belangrijk voor het milieu is dat de hybride bussen minder schadelijke stoffen, zoals stikstofoxide en CO₂, uitstoten. Er zijn ook al projecten geweest met bussen die op (waterstof)gas rijden. Hybride bussen en bussen op gas blijven schadelijke stoffen uitstoten. Dat moet dus beter kunnen. Met elektrische bussen dus. De uitstoot en de milieubelasting van deze bussen is veel lager, maar we mogen niet vergeten dat elektriciteit die opgewekt wordt in een kerncentrale of een traditionele elektriciteitscentrale niet echt milieuvriendelijk is. Er blijft dus werk aan de winkel.

Openbare vervoermaatschappijen zetten de toon

Zowel in Vlaanderen als in Wallonië hebben de openbare vervoermaatschappijen al heel wat ervaring opgedaan. De ervaring die in hun projecten werd opgedaan, zal zeker door de privébedrijven die in hun opdracht ook lijndiensten verzekeren, worden verzilverd. Weinigen weten het, maar zowat de helft van alle kilometers die door bussen van De Lijn of TEC worden afgelegd, worden gereden door bussen van privé-maatschappijen, de zogenaamde pachters. En BTB vertegenwoordigt dus deze chauffeurs.

Hybride, elektrische bussen en zelfs waterstofbussen in Vlaanderen

Na enkele proefnemingen, werd

in maart 2009 in Gent de eerste hybride dieselmotor in de Benelux gelanceerd. De vorige Vlaamse regering, die niet blindelings bespaarde op het openbaar vervoer, besliste om 123 hybride bussen, 5 waterstofbussen en 3 elektrische bussen aan te schaffen voor De Lijn.

In Brugge werden in oktober elektrische bussen ingezet die gedurende 45 minuten rijden in het stadscentrum en daarna gedurende 12 minuten opgeladen worden.

Hybride bussen in Wallonië

In 2006 startte TEC met de eerste voorzichtige experimenten met hybride bussen. Na 5.000 testkilometers bleek dat de "hybride-bus" in stadsverkeer 36 liter diesel verbruikte per 100 kilometer, terwijl een gewone bus maar liefst 48 liter nodig heeft. In oktober 2012 werden dan de eerste hybride bussen door de TEC ingezet op de lijn Luik-Verviers. Ze hebben zowel een diesel- als een elektrische motor. De batterijen kunnen met het gewone elektriciteitsnet worden opgeladen. Als er volledig elektrisch wordt gereden, heeft deze bus een autonomie van 30 kilometer en stoot ze geen CO₂ uit.

Brussel, onmiddellijke inzet van elektrische voertuigen?

In Vlaanderen en Wallonië rijden er al enkele jaren hybride voertuigen en spotten we nu de eerste elektrische bussen op de weg. Brussel wil de fase van hybride voertuigen overslaan, en onmiddellijk met elektrische voertuigen beginnen. De beslissing van de MIVB van 2013 om te investeren in hybride voertuigen wordt nu teruggefloten. De technologie van elektrische voertuigen ontwikkelde zo snel, dat daarin geïnvesteerd zal worden.

De MIVB onderzoekt ook of de elektrische bussen zouden kunnen opgeladen worden via het stroomnet van de trams en metro.

Bus en car: eerste sectorale akkoorden bereikt!

De twee eerste sectorale deelakkoorden in de bus- en carsector zijn rond! Voor het bijzonder geregeld vervoer (ook gekend als "speciale diensten") en het ongeregeld vervoer (autocarchauffeur). Voor de busdiensten georganiseerd door privé-exploitanten is het nog wachten op de akkoorden die afgesloten moeten worden bij de maatschappijen De Lijn en TEC.

Voor het rijdend personeel van zowel de autocars als de speciale autobusdiensten is er een verhoging van de ARAB-vergoeding en van het uurloon of de amplitude vanaf 1 januari 2016.

Voor beide sectoren komt er een terugbetaling door de werkgever van de werkelijke kost die betaald moet worden voor het afhalen van het rijbewijs bij de dienst rijbewijs bij de gemeente. Bijvoorbeeld als er een nieuw rijbewijs nodig is voor de vermelding van de geldigheidsduur van de geneeskundige schifting of de vakbekwaamheid. Dit met een maximum van 35 euro.

Nieuw is ook dat voor beide sectoren syndicaal verlof zal ingevoerd worden.

In de onderhandelingen met de werkgevers werd overeengekomen om in de eerstkomende maanden een aantal items in te voeren of te verfijnen. Voor de speciale diensten werd overeengekomen om in de eerstkomende maanden een aantal items in te voeren of te verfijnen. Voor de speciale diensten specifiek ook de verlenging van de geldelijke loopbaan en de flexibilisering van het uurkrediet voor deeltijdsen, evenals de opbouw van anciënniteit bij contracten van onbepaalde duur.

Voor de autocarsector zullen de overnachtingsmodaliteiten en de recuperatie van zondagarbeid in het buitenland verder besproken worden.

BTB solidair met slachtoffers van aanslagen in Parijs

Taxichauffeurs zetten het einde van het jaar goed in!

GESCHENKCHEQUES

In december hebben de arbeiders uit de sector weer recht op geschenkcheques, ter waarde van 35 euro. Dit is wel voor wie voltijds werkt, en twee jaar anciënniteit heeft in zijn bedrijf begin december dit jaar.

Wie meer dan 50% van een voltijds contract werkt, heeft ook recht op 35 euro.

Wie minder dan 50% van een voltijds contract werkt, heeft recht op 17,5 euro.

Net als vorig jaar zal je werkgever je deze cheques bezorgen. Je werkgever krijgt de tegenwaarde van de cheques terug van het sociaal fonds.

UNIFORMVERGOEDING

Half december 2015 worden de uniformvergoedingen betaald! De arbeiders die voor de eerste maal recht hebben op de vergoeding, hebben van het Sociaal Fonds een brief gekregen met de vraag hun rekeningnummer zo vlug mogelijk te bezorgen. Zij die in het verleden al een uniformvergoeding kregen, zullen deze nu automatisch gestort krijgen op hun rekening.

Nog even opruimen hoeveel de uniformvergoeding bedraagt en wat de voorwaarden zijn:

- Voor een voltijdse arbeider : 200 voltijdse dagen gewerkt tussen 1 juli vorig jaar en 30 juni dit jaar : 150 euro
- Voor een deeltijdse arbeider : pro rata van 200 gewerkte dagen naargelang het arbeidsregime:
 - Voorbeeld 1: een voltijdse job in je bedrijf is 38u per week, jij werkt 19u: je dient 100 dagen te presteren om 75 euro te krijgen
 - Voorbeeld 2: een voltijdse job in je bedrijf is 38u per week, jij werkt 25u: je dient 25/38 van 200 dagen gewerkt te hebben, dat is dus 131,6 dagen, dan krijg je 98,7 euro.

TROTS OP DE PARIJSE TAXICHAUFFEURS!

Net na de aanslagen in Parijs, hebben de taxichauffeurs hun solidariteit betuigd! Ze hebben hun meters afgezet, en brachten zoveel mogelijk mensen in veiligheid. Een groots gebaar! We zijn dan ook terecht trots.

STANDPUNT

Ook klimaatverandering is een sociale strijd

In een normale wereld hadden een pak ABVV-militanten (waaronder een aantal metallo's) meegedaan aan de fietstocht naar de klimaatop in Parijs. In deze Werker lees je over deze klimaatop van de Verenigde Naties die plaatsvindt in Parijs van 30 november tot en met 11 december. De uitdaging is om – zes jaar na de mislukking van Kopenhagen – tot een dwingend akkoord te komen waarmee de mondiale temperatuurstijging kan worden beperkt tot twee graden. De reden waarom de vakbonden meefietsen en mee wilden betogen, was dat de strijd tegen de klimaatverandering ook een sociale strijd is.

De klimaatstrijd moet een sociale strijd zijn voor een duurzame samenleving waar ook de toekomstige generaties nog veilig en gezond kunnen leven. Maar dat was niet gerekend op fanatici die de duurzame samenleving hier en nu opbliezen in een nietsontziende raid op onschuldige burgers die naar de voetbal gingen, een concert, een terrasje wilden doen of een restaurant bezochten.

En toen werd het oorverdovend stil.

Uit veiligheidsoverwegingen werd de betoging in Parijs afgelast, maar de klimaatop gaat wel door. En de uitdaging blijft, net zoals onze bekommernissen. ABVV-Metaal heeft van de transitie naar een duurzame (kringloop)economie één van zijn congres-thema's gemaakt. We proberen daaraan te werken, ook al is dat niet altijd evident (zoals de deleges op deze pagina getuigen). Soms hanteren we de middelen die er zijn. Bij Nyrstar worden aan cao 90 (niet-recurrente resultaatgebonden voordelen) ook milieudoelstellingen gekoppeld. Andere tools hebben we zelf ontwikkeld. Zoals de tool om de kwetsbaarheid van onze ondernemingen te meten. In de komende maanden zullen we daarmee aan de slag gaan in een aantal testprojecten.

De overgang naar een koolstofarme samenleving zal ook heel wat consequenties hebben voor de huidige productie- en consumptiewijzen. Daarom ijveren wij voor een rechtvaardige transitie. De werknemers weten dat dit voor onze economie en industrie enkel mogelijk is door in overleg te gaan met de werknemers. Voor een rechtvaardige transitie moet er rekening gehouden met de milieu- maar ook met de sociale component. Hoe wordt de tewerkstelling met bijhorend inkomen gegarandeerd? Hoe wordt een toenemende ongelijkheid vermeden? Hier maar ook met het Zuiden wanneer de import van grondstoffen en de export van afvalstoffen afnemen? Hoe zit het met minder geschoolden?

De keuze is simpel. Ofwel worden ons maatregelen opgelegd, wat een brutale schok zou betekenen voor de werkerwereld, ofwel zal het gebeuren in overleg met werknemers, zodat de maatschappij die transitie kan verwerken. Patrick Mertens, onze secretaris van Oost-Vlaanderen, zegt terecht in het artikel: "We hebben al een hele weg afgelegd, maar we zijn er nog lang niet." Zo zegt hij ook dat we zullen moeten samenwerken met andere actoren (academici, milieu- en transitiebewegingen,...).

Wij willen een duurzame industrie in een duurzame samenleving. Daarvoor moet er overleg en dialoog zijn, samenwerking én gemeenschappelijke doelen en waarden. Want als 13/11 ons één ding geleerd heeft, dan is het dat wel: als dat ontbreekt, dan is je samenleving op drift.

Herwig Jorissen
Voorzitter

Welke rol speelt duurzaamheid in onze metaalbedrijven?

Van 30 november tot 11 december 2015 vindt in Parijs de klimaatconferentie van de Verenigde Naties plaats. De bedoeling is om een nieuw klimaatakkoord te realiseren. Dat moet van start gaan in 2020, wanneer het huidige verdrag (Kyoto) afloopt.

Ondanks de bloedige aanslagen op vrijdag 13 november, werd beslist om de onderhandelingen gewoon te laten doorgaan. Demonstraties, samenscholingen en concerten zullen wel niet meer mogelijk zijn.

Op de klimaatconferentie wordt nagedacht over de transitie naar een duurzame en klimaatvriendelijke samenleving. Centraal hierbij staat het inperken van de CO₂-uitstoot. Het is evident dat dit geen eenvoudige opdracht is. Economische, commerciële en geopolitieke belangen zijn immers nog steeds doorslaggevend. We weten nu al dat er geen nieuwe bindende emissiereductiedoelstellingen zullen komen.

In de geest van deze belangrijke klimaatonderhandelingen willen we graag eens inzoomen op enkele metaalbedrijven en de inspanningen die onze deleges leveren in de strijd tegen de opwarming van de aarde.

Laten we beginnen in Balen (Antwerpen). Daar ligt Nyrstar, een onderneming met als kerntaak de productie van zink. Efficiënt omgaan met energie is er één van de speerpunten. Op 1 januari 2015 is Nyrstar toegetreden tot de Energiebeleidsovereenkomst van de Vlaamse overheid. Dit is een belangrijk beleidsinstrument om de energie-efficiëntie van energie-intensieve bedrijven te verbeteren. Via sensibilisering en opleiding wordt ook gewerkt rond het energiebewustzijn van de werknemers. Vandaag behoort Nyrstar tot de wereldtop wat energie-efficiëntie betreft.

Benny Stevens is er onze hoofddelegee. Hij vertelt dat ABVV-Metaal redelijk wat inspanningen levert op gebied van duurzaamheid. Het sociaal overleg staat hierbij centraal. Vandaag zijn ze bezig met het uitwerken van een concreet voorstel rond 'leeftijdsbewust en duurzaam werken'. Niet alleen cao 104 komt daar aan bod (leeftijdsbewust personeelsbeleid), maar ook energiebeleid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Deze voorstellen worden momenteel besproken met de directie.

Op initiatief van de vakbonden werd ook meer ingezet op warmterecuperatie. De warmte die door lekkage verloren gaat, wordt gerecupereerd waardoor minder stoom moet worden opgewekt. Ook de elektrische oplaadpunten in de fietsenstallingen behoren tot de realisaties. En er werden milieudoelstellingen in cao 90 verwerkt (niet-recurrente resultaatgebonden voordelen).

Benny beseft dat syndicaal werken rond milieu niet evident is. Hij wijst op het belang van een goede voorbereiding alvorens je naar de directie stapt. Bovendien moeten de collega's regelmatig gemotiveerd worden. Het bewustzijn moet worden aangewakkerd. Dat is allemaal niet eenvoudig waardoor het soms lastig is om bepaalde punten door te drukken.

Onze volgende stop brengt ons naar West-Vlaanderen. In de haven van Zeebrugge vinden we Wallenius Wilhelmsen Logis-

tics (WWL), een belangrijke logistieke rederij die vooral bezig is met het transport van zware machines, auto's, boten en treinstellen.

Ook hier is er aandacht voor de vergroening van onze economie. Jean Van De Maele is er hoofddelegee voor ABVV-Metaal. Hij vertelt dat WWL bezig is met het plaatsen van vier windmolens. Die zouden nog voor het jaareinde operationeel moeten worden en 15.000 megawattuur produceren. Door de windmolens kan de CO₂-uitstoot een stuk worden teruggeschroefd. Ook is er een waterzuiveringsstation aanwezig, waardoor het waterverbruik tien keer lager ligt dan ervoor. De werkhallen zijn grotendeels verlicht door led-lampen en er is een systeem om de verlichting automatisch uit te schakelen op plaatsen waar weinig activiteit is.

Jean laat weten deze initiatieven volledig te ondersteunen, aangezien duurzaamheid zowel voor hemzelf als voor het ABVV heel belangrijk is. Als één van de belangrijkste syndicale realisaties verwijst hij naar de geplande komst van een tweede waterzuiveringsstation.

Tot slot meren we aan in de haven van Gent (Oost-Vlaanderen), waar we inzoomen op staalfabriek ArcelorMittal en vrachtwagenfabriek Volvo Trucks. Deze belangrijke metaalbedrijven worden opgevolgd door provinciaal secretaris Patrick Mertens.

Volgens Patrick heeft Volvo Trucks altijd al een voortrekkersrol gespeeld in de Gentse Kanaalzone. Al sinds 2006 is alle verbruikte energie 'groen'. Het logistieke centrum is volledig passiefbouw, er werden zonnepanelen geplaatst en lichtstraten ingebouwd. De gebouwen worden verwarmd met pellets en er staan windmolens op het bedrijventerrein. Vele bedrijven in de haven hebben dat voorbeeld gevolgd.

ArcelorMittal is een ander verhaal. Het staalbedrijf is de grootste uitstoter van broeikasgassen in België (9 miljoen ton per jaar). Er werden belangrijke stappen gezet op vlak van luchtverontreiniging, afval en bodemsanering. Pas recent werden initiatieven gelanceerd om de CO₂-uitstoot met 120.000 ton te verminderen. Ook wordt zwaar ingezet op het Europese handelssysteem voor emissierechten voor de uitstoot van broeikasgassen (ETS). Er wordt naar gestreefd om

zo veel mogelijk rechten binnen te halen, om hier te kunnen blijven uitstoten. Bovendien proberen lobbyisten voortdurend om Europese milieuwetgeving minder streng te maken, waarbij wordt verwezen naar de concurrentiepositie en de tewerkstelling.

"Hoewel sociale thema's (loon, werkbaar werk,...) primeren, moeten de vakbonden toch mee nadenken over de toekomst van onze industrie", aldus Patrick. "We moeten als vakbond een voortrekkersrol spelen. Gelukkig heeft ABVV-Metaal van de transitie naar een duurzame economie één van haar congres-thema's gemaakt. Dat was een belangrijke stap vooruit. We hebben heel wat studiewerk verricht over dit thema en we zijn ook bezig met het ontwikkelen van concrete tools waarmee onze deleges aan de slag kunnen. De klemtoon moet nog meer komen te liggen op samenwerking met andere actoren: academici, andere vakcentrales, andere vakbonden, milieubewegingen,... Bovendien hebben we nood aan een investeringsstrategie in duurzame energie. We hebben al een hele weg afgelegd, maar we zijn er nog lang niet."

Klimaatverandering in 7 vragen

In december 2009 besloten de wereldleiders, niet zonder enige trots, in een mistig Kopenhagen dat ze de opwarming van de aarde zouden beperken tot twee graden Celsius. Die 2°C is de bovengrens die de internationale gemeenschap zich heeft gesteld in de strijd tegen de klimaatverandering. Dit op zich al weinig ambitieus doel lijkt hoe langer hoe meer onbereikbaar.

Waarom 2°C? Hoe? En wat als we het niet halen?

1. WAAROM 2°C?

Omdat een opwarming van de aarde met twee graden Celsius ten opzichte van de periode vóór de industriële revolutie volgens wetenschappers van het IPCC (*Intergovernmental Panel on Climate Change, een organisatie van de Verenigde Naties*) de grens is waarboven de gevolgen van de opwarming onbeheersbaar worden.

De temperatuur is nu al met gemiddeld 0,85°C gestegen. Op 9 november van dit jaar stelde de Britse weerkundige dienst Met Office dat 2015 het eerste jaar wordt waarin de gemiddelde temperatuur met meer dan 1°C zal gestegen zijn ten opzichte van de periode vóór de industriële revolutie. De klimaatverandering is een realiteit en er is nu al geen weg meer terug. Het fenomeen is aan de gang en de veranderingen die de door de mens veroorzaakte koolstofuitstoot teweegbrengt brengen het reguleringssysteem van onze planeet - waarschijnlijk onherroepelijk - ingevaar.

Volgens de 3.500 wetenschappers van het IPCC zou de opwarming van de planeet 6°C kunnen bereiken tegen 2100. Om de temperatuurstijging op aarde te beperken tot 2°C, moet de broeikasgasuit-

len de gevolgen veelvuldig én dramatisch zijn: stijging van het zeeniveau, veel meer natuurrampen (cyclonen, orkanen, hevige (wervel)stormen,...), droogte, hongersnood, overstromingen, klimaatmigratie.

Een Amerikaans onderzoeksrapport (7 november 2015) onderstreept dat bij meer dan 2°C stijging het zeeniveau zal blijven stijgen en gebieden zullen overstromen waar vandaag 280 miljoen mensen wonen. Bij meer dan 4°C temperatuurstijging zal dit meer dan 600 miljoen mensen treffen. Steden als New York en Tokio zullen rechtsreeks getroffen worden en bij ons gaat het om Oostende, Antwerpen, Dendermonde.

Een VN-verslag bevestigt dat klimaatvluchtelingen de grootste groep migranten zullen uitmaken. Een studie gebaseerd op IPCC-gegevens bevestigt dat tegen 2080 zowat 1,1 tot 3,2 miljard mensen door watertekort getroffen zullen worden en dat 200 tot 600 miljoen mensen honger zullen lijden. Al in 2008 wilde Javier Solana, Hoge Verteenwoordiger voor de Europese Unie, Europa voorbereiden op de massale komst van klimaatvluchtelingen.

3. WIE ZIJN DE EERSTE SLACHTOFFERS?

Wederom zullen de zwaksten in de samenleving en de werknemers de eerste slachtoffers zijn. De landen in het Zuiden worden eerst getroffen, maar het Noorden blijft evenmin gespaard.

Vandaag zien we al een toename van het aantal klimaatrampen die werknemers wereldwijd treffen. In 2014 verwoestte tyfoon Hagupit in de Filippijnen de inkomstenbron

■ Zonder dringende maatregelen gaat de temperatuur met meer dan 4 graden omhoog, met catastrofale gevolgen voor mens en milieu.

de andere vakbonden een zo groot mogelijke steun bij.

4. HOE BLIJVEN WE BINNEN DE 2°C-GRENS?

De lidstaten van het VN-Klimaatverdrag UNFCCC, waarbinnen de klimaatonderhandelingen plaatsvinden, moesten voor 30 oktober 2015 hun nationale plannen voor de beperking van de broeikasgasuitstoot voorleggen. De aangekondigde engagementen bleken echter onvoldoende om onder de grens van 2°C te blijven. De evaluatie hiervan door het VN-Milieuprogramma (UNEP) kwam er op 6 november en was keihard: op basis van de nationale plannen zou de globale temperatuur tegen 2100 met 3 tot 3,5°C stijgen.

Het is van absoluut levensbelang dat er vandaag doortastende economische, industriële, sociale, ecologische en technologische beslissingen worden genomen om de temperatuurstijging te beperken tot 2°C.

5. WELK ENGAGEMENT NEEMT EUROPA?

Eind 2008 nam de EU de fameuze 2020-strategie aan. Dit hield in:

- ✓ 20% minder uitstoot van broeikasgassen dan in 1990
- ✓ 20% hernieuwbare of duurzame energie
- ✓ 20% meer energie-efficiëntie dan in 1990

Op 6 maart 2015 kondigde de Raad Milieu (ENV) van de EU aan dat Europa de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met 40 procent zou verminderen ten opzichte van 1990. Deze doelstelling is bindend voor de lidstaten.

Europa wil internationaal koploper zijn in de beperking van CO₂-uit-

stoot, maar steeds meer gaan stemmen op die zeggen dat deze inspanningen onvoldoende zullen blijken.

ties van gebouwen, enzovoort, kortom op het dagelijkse leven van alle werknemers. In plaats daarvan gebeurt er vandaag helemaal niets

KLIMAATVERANDERING TREFT ALS EERSTE DE ZWAKSTEN IN DE SAMENLEVING, ZOWEL HIER ALS IN HET ZUIDEN

6. WAT IS DE ROL VAN BELGIË?

De Belgische verplichtingen in het kader van het Europese Klimaat- en Energieplan werden in 2009 vastgelegd en zien er als volgt uit:

- ✓ 15% minder uitstoot in de non-ETS sectoren (landbouw, transport, gebouwen) in 2020 ten opzichte van 2005
- ✓ 13% hernieuwbare energie tegen 2020
- ✓ 17,8% meer energie-efficiëntie

Sindsdien werd er echter helemaal niets bereikt in ons land. Als zes jaar lang werkt België aan de verdeling van de inspanningen over de drie regio's en de federale overheid. Wie doet wat om de Belgische doelstellingen te bereiken? Hierover onderhandelen de vier bevoegde ministers op dit moment in de Nationale Klimaatcommissie. En dat ondertussen al zes jaar lang. Totale impasse!

Zulk akkoord is nochtans noodzakelijk om eindelijk te komen tot een nationaal actieplan, met alle regio's samen, met visie en met ambitieuze en efficiënte doelstellingen.

Dit klimaatplan zal een invloed hebben op het Belgisch industrieel beleid, mobiliteit, energiepresta-

en tikt de klok langzaam maar zeker verder. De doelstellingen zijn bekend, maar België blijft hangen in politiek-communautaire spelletjes die onze toekomst hypotheke- ren en waardoor we in het buitenland een modderfiguur slaan.

Hoe kan België naar Parijs afzakken en daar samen met Amerikaanse, Chinese en andere wereldleiders solidariteit en ambitie tonen terwijl geen enkele Belgische beleidsmaker weet wat de implicaties van een eventueel akkoord zullen zijn voor de regio's in ons land?

7. IS ER HOOP VOOR PARIJS?

Het is nu al duidelijk dat de engagementen ter beperking van de wereldwijde CO₂-uitstoot in Parijs totaal ontoereikend zullen blijken. Laurent Fabius, de Franse minister van Buitenlandse Zaken en voorzitter van de COP21-klimaatconferentie, gaf al toe dat we voor de klimaatconferentie "in het beste geval" mogen rekenen op een bovengrens van 3°C temperatuurstijging. Parijs wordt slechts een eerste stap, met regelmatige bijsturing van de doelstellingen.

Een eerste stap voor de ene, een slag in het water voor de andere.

BELGIË BLIJFT HANGEN IN POLITIEK-COMMUNAUTAIRE SPELLETJES DIE ONZE TOEKOMST HYPOTHEKEREN

stoot tegen 2050 met 40 tot 70 procentafnemen (ten opzichte van het niveau van 2010) en moeten we tegen het eind van deze eeuw koolstofneutraal (nul-uitstoot) zijn, zo berekende het IPCC.

Vandaag is zelfs de 2°C-grens controversieel vanwege de onomkeerbare schade die wordt aangericht aan ecosystemen en samenlevingen. Bepaalde eilanden en talrijke Afrikaanse landen pleiten trouwens voor een beperking tot 1,5°C.

2. WAT ZIJN DE GEVOLGEN ALS DE GRENS Overschreden wordt?

Zonder dringende maatregelen ter beperking van de broeikasgasuitstoot en met een globale temperatuurstijging van meer dan 4°C, zul-

van meer dan 800.000 mensen. Door orkaan Sandy (2012) moesten in New York 150.000 personen hun woning verlaten en 11.000 mensen verloren hun baan. Vorig jaar gingen twee miljard dollar en duizenden banen verloren door de aanhoudende droogte in Californië. Amerikaanse onderzoekers raadden de kosten voor de gezondheidszorg als gevolg van de klimaatverandering op ruim 14 miljard dollar over de laatste tien jaar: 21.000 patiënten op de spoeddiensten, 1.700 bijkomende overlijdens en 9.000 ziekenhuisopnames.

De strijd tegen klimaatverandering zal solidair gevoerd moeten worden. Daarom dragen het ABVV en

GROENE FISCALITEIT

GOED IDEE, MAAR OPLETTEN VOOR ASOCIALE GEVOLGEN

Onze groene fiscaliteit behoort tot de laagste in de Eurozone. Wordt het geen tijd om onze fiscaliteit te 'vergroenen' met belastingen op milieuvriendelijk gedrag? Op die manier dragen we niet alleen bij tot de strijd tegen de klimaatverandering maar zorgen we ook voor een bijkomende inkomstenbron voor de staat en voor onze sociale zekerheid. Maar zijn milieuheffingen eigenlijk niet onrechtvaardig?

Uit de statistieken van Eurostat (meer bepaald de editie 2014 van het rapport 'Taxation trends in the European Union' met cijfers over 2012) blijkt dat België met 2,2 procent van het bruto nationaal product, hetzij 8,1 miljard euro inkomsten uit groene fiscaliteit, beduidend onder het Europese gemiddelde ligt. België komt op de 23ste plaats van de 28 landen die Eurostat in beschouwing neemt.

SCORE RELATIVEREN

We moeten dit klassemment echter wel wat relativeren. Het gemiddelde van de 28 landen is 2,6%, met uitschieters voor Denemarken (3,9%), Slovenië (3,8%) en onze Nederlandse burens

Ondertussen nam de regering-Michel een reeks maatregelen met betrekking tot dit soort producten (waaronder een verhoging van de accijnzen op brandstoffen). De inkomsten die uit een verhoogde heffing op diverse vervuilende stoffen gehaald kunnen worden, zijn aanzienlijk.

WAARAAN DIE INKOMSTEN BESTEDEN?

Sommigen voeren aan dat er door extra milieuheffingen ruimte vrijkomt om de lasten op arbeid of de sociale bijdragen te verlagen. Maar het niveau van de inkomsten uit milieuheffingen is verre van zeker en ook niet stabiel, temeer omdat het de bedoeling is het gebruik van die vervui-

ste plaats aangewend worden om te voorzien in alternatieven voor vervuilende stoffen en schadelijk gedrag. Dit kan gaan over beter openbaar vervoer, lagere taksen op milieuvriendelijke producten of subsidies voor energiebesparende investeringen, enzovoort.

ECOTAKSEN ONRECHTVAARDIG?

Milieubelastingen riskeren echter vrij snel een asociaal karakter te krijgen. Een prijsverhoging van goederen die door alle lagen van de bevolking geconsumeerd worden (voeding, mobiliteit, energie) zal groepen met een laag inkomen onevenredig hard treffen. Compensaties voor de mogelijke negatieve effecten op de koopkracht van gezinnen met

een laag inkomen kunnen hier al veel aan verhelpen.

Is de btw-verhoging op elektriciteit een goede zaak voor het leefmilieu, omdat iedereen beter zal nadenken over zijn elektriciteitsverbruik? Niet echt. Sommigen kunnen deze verhoging namelijk

niet-reduceerbaar te zijn en bedragen ongeveer 1.500 euro. [...] Deze huishoudens zijn waarschijnlijk het meest de 'gevangenen' van de energiekennmerken van hun woning omdat ze het minst kunnen kiezen tussen het basiscomfort en de investeringen in isolatie, zonnepanelen en energie-

INKOMSTEN UIT MILIEUHEFFINGEN MOETEN GEBRUIKT WORDEN OM ALTERNATIEVEN TE VOORZIEN

gewoon niet ontwijken. Zoals vermeld in een studie van de FOD Economie ('Energieprijzen en energiearmoede'): "De uitgaven voor verwarming van de huishoudens met het laagste budget lijken

efficiënte apparaten bijvoorbeeld. Huishoudens uit het eerste deciel (de 10 procent laagste inkomens, nvdr) besteden bijna een kwart van hun budget aan energie."

Een btw-verhoging is onrechtvaardig omdat die de lagere inkomensgroepen harder treft. Zij geven immers een groter stuk van hun maandelijks inkomen uit aan elektriciteit en verwarming. Een bedrag van 21 in plaats van 6 euro aan btw op elke 100 euro snijdt er bij de doorsnee werknemer harder in dan bij een topmanager met een maandloon van 20.000 euro.

Gezinnen met een laag inkomen worden meer beïnvloed door temperatuurschommelingen. Reden hiervoor is de dikwijls slechte isolatie van hun woning, waardoor ze meer moeten verwarmen wanneer het koud is. Daarnaast zien we een stabielere uitgavenpatroon voor energie bij de rijkere groepen. Door betere isolatie en investeringen in bijvoorbeeld zonnepanelen, kennen ze een betere weerstand tegen temperatuurschommelingen.

→ **Ecologische taksen zijn in principe goed voor het milieu. Beleidsmakers moeten echter opletten dat de koopkracht van de laagste inkomens niet aangetast wordt. Zij besteden immers een groter deel van hun inkomen aan - bijvoorbeeld - broodnodige elektriciteit en ze hebben niet de middelen voor energiebesparende investeringen. Echte sociale correcties zijn dus onontbeerlijk.**

ONZE MILIEUBELASTINGEN BEHOREN TOT DE LAAGSTE IN HEEL DE EUROZONE

(3,6%). Als België het EU-gemiddelde haalt, zou dit neerkomen op bijkomende inkomsten van 1,6 miljard euro (0,4% van het bnp). Indien we het niveau van Nederland halen, zou dit neerkomen op bijkomende inkomsten van 5,5 miljard euro.

De slechte plaats van België in het klassemment kan verklaard worden door de zwakke energieheffing (27ste plaats), namelijk de brandstoffen (26ste plaats). Maar voor een post als transport (brandstoffen niet meegerekend) en andere vervuilingbronnen, bekleedt ons land de 9de plaats.

lende stoffen te verminderen en alternatieven aan te reiken.

Het rapport van de Hoge Raad van Financiën over milieuheffingen stelt dat studies aantonen dat deze heffingen duidelijk milieugebonden moeten zijn om ze bij de bevolking aanvaardbaar te maken. Op die manier zal de heffing bij de bevolking positiever overkomen dan bijvoorbeeld een bijkomende belasting om de staatsbegroting in evenwicht te krijgen.

→ **Inkomsten uit milieuheffingen moeten dan ook in de eer-**

Gaat milieuwetgeving jobcreatie tegen? Neen, integendeel!

Milieuwetgeving zorgt voor minder jobs in bepaalde sectoren, maar dat weegt niet op tegen de massale jobcreatie in andere sectoren! Deels wordt het verlies gecompenseerd door nieuwe jobs in milieu-gerelateerde sectoren, zoals bij de productie van groene energie of de bouw van energie-efficiënte woningen. Maar het effect gaat nog verder. Wie op ecologisch, sociaal en economisch vlak succes wil boeken kan niet blijven steken in oude industrie. Al zeker niet in vervuilende. Economische en sociale vooruitgang wordt bepaald door de toegevoegde waarde die je produceert en hoe je die herverdeelt. Net als bij het verkleinen van de milieupact van productieprocessen, is dat in hoge mate afhankelijk van de technologische vooruitgang. Milieuwetgeving ligt net vaak aan de grondslag van technologische vernieuwingen. Milieuwetgeving is zo een drijvende kracht achter nieuwe, hoogtechnologische activiteiten en dus nieuwe, duurzame jobs!

STANDPUNT

Vasthouden aan solidariteit

Het antwoord dat we allen samen moeten geven op de barbaarse moorden in Parijs vinden we in de solidariteit. Het zinloze geweld is nu heel dichtbij gekomen, maar het is er elke dag, in het Midden Oosten, in Afrikaanse landen. En alleen de solidariteit tussen mensen en volkeren zal die waanzin meester kunnen.

We mogen geen plaats laten aan het dwaze fanatisme van terroristische groepen. We mogen niet toegeven aan de haat die zij proberen uit te lokken. Onze menselijke waarden zijn vele keren sterker.

En daarom moeten we blijven inzetten op de solidariteit. Het houdt in dat mensen over alle barrières heen elkaar respecteren, dat ze in dialoog gaan, op zoek naar vrede en welzijn voor iedereen.

Solidariteit vraagt ook daadkracht. Er moet gewerkt worden aan een samenleving die iedereen het recht geeft op waardig werk en op een waardig leven. Bij ons en in de hele wereld. Dat is het pad naar vrede dat we moeten effenen.

Onze vakbond levert daar zijn bijdrage toe. We ijveren voor werk, en voor goede loon- en arbeidsvoorwaarden. Ongelijkheid en achterstelling kunnen voor ons niet. Niet bij ons. Maar ook niet elders in de wereld. Onze vele samenwerkingsprojecten met vakbonden in ontwikkelingslanden dienen daarvoor. Werknemers moeten rechten en inspraak hebben, het is een fundamentele voorwaarde voor vrede.

En natuurlijk is ontwikkeling een absolute noodzaak. De projecten die we op touw kunnen zetten met de hele petroleumsector geven daar vorm aan. Zoals je kan lezen op deze bladzijde helpen ze mensen in het Zuiden aan duurzame, klimaatvriendelijke energie. Ze maken er opvallende sprongen voorwaarts mee, met grote zorg voor het milieu.

En ook dat milieu is van vitaal belang, want een vreedzame samenleving is alleen mogelijk op een gezonde planeet. Vandaag mogen we de oorlogsvluchtelingen niet in de kou laten staan. Maar we moeten er ook voor zorgen dat er morgen geen klimaatvluchtelingen hulp moeten zoeken. Ook dat is een kwestie van solidariteit.

(23 november 2015)

Robert Vertenuel
algemeen secretaris

Werner Van Heetvelde
voorzitter

■ PETROLEUMSECTOR STEUNT DUURZAME ENERGIE

Ontwikkelingsprojecten met aandacht voor het klimaat

De Belgische petroleumsector verleent financiële steun aan ontwikkelingsprojecten die duurzame energie opwekken voor mensen in het Zuiden. Het is een mooi voorbeeld van internationale samenwerking die oog heeft voor het milieu en het klimaat.

In 2007 spraken vakbonden en werkgevers af om projecten voor duurzame energie in het Zuiden mee te financieren. Het akkoord kwam er onder impuls van federaal secretaris van de Algemene Centrale-ABVV, Herman Baele.

Ontwikkelingssamenwerking gaat hand in hand met duurzame energie. Dat is het uitgangspunt. Energie is een basisbehoefte. Zeker in Afrika en Zuid-Amerika is er grote nood aan. Als je over energie beschikt kan je op tal van terreinen stappen vooruit zetten. Je kan voor verlichting in scholen zorgen, zodat avondonderwijs mogelijk wordt. Je kan medi-

cijnen koel houden, water oppompen, voeding bereiden en bewaren.

Maar bij dat alles is ook de aandacht voor milieu en klimaat van groot belang. Er wordt geïnvesteerd in hernieuwbare en duurzame energie. Zonnepanelen bijvoorbeeld, zonnepanelen en ook windenergie.

De projecten van de petroleumsector worden begeleid door de ontwikkelingsorganisatie FOS – Socialistische Solidariteit. Op dit moment wordt er gewerkt in Mozambique, El Salvador en Bolivia.

In Bolivia wordt geïnvesteerd in duurzame energiebronnen in afgelegen gemeenschappen. Boeren worden daarmee in staat gesteld hun producten te verwerken.

In El Salvador wordt zonne-energie opgewekt voor families van suikerrietkappers zonder elek-

tricititsaansluiting. Zij krijgen ook opleiding over het onderhoud van de zonnepanelen.

In Mozambique werd ook geïnvesteerd in zonne-energie. Een aantal scholen maken er gebruik van, maar ook een gezondheidspost, een kippenkwekerij en een irrigatie-installatie.

Duurzame energie helpt mensen aan waardig werk en aan een waardig leven. Tegelijk hebben deze projecten op een voorbeeldige wijze aandacht voor het milieu. De twee getuigen die we hier aan het woord laten zijn er in ieder geval beter van geworden.

Lúisa Luís uit Bolivië is 42 jaar en heeft 5 kinderen

“Dank zij het project voor zonne-energie van onze boerenorganisatie UCAMA kan ik kippetjes kweken die we verkopen. Daarnaast irrigeer ik mijn veld door elektriciteit via zonne-energie. Ik heb licht in huis, ik kan mijn telefoon opladen. Zo ken ik ook gemakkelijk de prijzen op de markt en heb ik regelmatig contact met klanten.”

Doña Paola uit El Salvador is 74 en weduwe van een rietkapper

“Ik woon hier met mijn zoon en kleindochter. Er is hier nooit een elektriciteitsaansluiting geweest en bovendien zouden we toch de rekening niet kunnen betalen. We zijn daarom verschrikkelijk blij met het zonnepaneel. Mijn hele leven heb ik zonder stroom geleefd en nu heb ik eindelijk geen last meer van mijn ogen, door de kaarsen die we vroeger gebruikten. Ook mijn kleindochter kan nu veel beter thuis studeren. Ze hoeft niet meer bij kaarslicht haar huiswerk te doen.”

■ In Mozambique wordt met zonnepanelen een irrigatiesysteem in werking gesteld.

■ #TTIP ALARM

Verdrag met Canada gevaarlijk dichtbij

Bij het grote publiek is er vandaag vooral aandacht voor het TTIP, maar het grootste gevaar komt momenteel van het CETA. De procedure voor dit vrijhandelsverdrag tussen Canada en de Europese Unie is al veel verder gevorderd dan het TTIP. De onderhandelingen zijn afgerond en de tekst zou nog vóór het einde van het jaar ter stemming kunnen worden voorgelegd aan het Europees Parlement. Inhoudelijk is het even schadelijk als het TTIP. Een goedkeuring van het CETA zou bovendien de weg wijd openmaken voor het TTIP.

Terwijl het TTIP, het handelsverdrag tussen Europa en de VS nog altijd wordt onderhandeld, zou een ander trans-Atlantisch verdrag, namelijk CETA reeds in de komende maanden van kracht kunnen worden. Bij dit soort akkoorden gaat het om veel meer dan gewoon vrijhandel en komen nationale wetten rechtstreeks in het vizier. De rechten van investeerders kunnen de overhand krijgen op die van werknemers. Ook het milieu wordt van ondergeschikt belang. Dergelijke ontwikkeling brengt onze democratie in gevaar.

CETA, copy-paste van TTIP

Als het CETA erdoor komt, zullen Amerikaanse bedrijven meteen al miljoenen aan schadevergoedingen kunnen opeisen bij de Belgische overheid, in geval van impact op hun winsten. Indien België bijvoorbeeld wetten uit-

vaardigt om de lonen op te trekken, of kerncentrales te sluiten en dat een aantal bedrijven daardoor minder winst boeken, kunnen deze laatste de Belgische Staat vervolgen en hun gelijk halen.

Een concreet voorbeeld. Canada maakt al deel uit van een vrijhandelsmarkt met de Verenigde Staten en Mexico (NAFTA). Toen Canada een benzine-additief heeft willen verbieden om de gezondheid van de gebruikers te beschermen, spande een Amerikaans bedrijf een proces aan tegen de regering voor een Arbitragehof, met als gevolg de opheffing van de verbodsmaatregel en een betaling van 13 miljoen dollar.

Spreek erover

Je zal het begrepen hebben, het CETA is helemaal geen goede zaak. Nochtans wacht het op de goedkeuring van het Europees

Parlement. Dit zou in de zes komende maanden kunnen gebeuren. De ondertekening door België zal de goedkeuring vereisen van alle regeringen, op gewestelijk, communautair en federaal vlak. De Belgen moeten dit verwerpen op alle machtsniveaus. Het is dus cruciaal om

politici aan de tand te voelen over deze kwestie en er zoveel mogelijk over te spreken in je omgeving. Samen kunnen wij Europa een nieuw gelaat geven. Om te beginnen door de ondertekening van antidemocratische vrijhandelsakkoorden tegen te houden.

■ OXI, Basta, Enough... Voor een ander Europa! Vakbonden, ngo's en actiegroepen verzetten zich tegen de vrijhandelsakkoorden en eisen een sociaal Europa.

■ NON-PROFIT ONDER DE BEVOEGDHEID VAN DE GEWESTEN

De werknemers vragen duidelijkheid over de toekomst

De non-profitsector is van heel groot belang voor onze samenleving. Het gaat over de gezondheidszorg, de rusthuizen, of ook nog de ziekenhuizen. Maar ook al erkent iedereen dat we die diensten absoluut nodig hebben, toch vrezen de werknemers dat hun toekomst op de helling staat door de zesde staatshervorming.

■ Voor Eric Neuprez moet het werk in de non-profit aantrekkelijker worden gemaakt zodat jonge mensen er gemakkelijker voor gaan kiezen.

En inderdaad, die zesde staatshervorming geeft de non-profit in handen van de gewesten, wat niet zonder gevolgen zal blijven. De gewesten worden maar echt helemaal bevoegd voor de sector vanaf 2018, maar de middelen werden wel al overgedragen. En vandaag krijgen de werknemers nog geen enkele aanwijzing over de toekomst.

Tekort aan werkrachten

Die gang van zaken zorgt voor onrust. Vragen blijven zonder antwoord. Contacten met politieke kringen leveren niets op. Die volledige stilte wekt bij de werknemers een gevoel van onzekerheid. Zij willen duidelijkheid over wat er zit aan te komen.

“Dat is ook normaal” stelt federaal secretaris Eric Neuprez die de sector van nabij volgt. “De sector kampt

nu al met een groot tekort aan werkrachten. In de rusthuizen is dat zelfs zeer uitgesproken. Het werk moet aantrekkelijker gemaakt worden, zodat jonge mensen er gemakkelijker voor gaan kiezen.”

Waardige oude dag

De laatste tien jaar is er maar weinig veranderd aan de toestand in de sector, en dat heeft zo zijn gevolgen. De vraag is des te prangerender wat het morgen wordt? Zal alles bij hetzelfde blijven? Komen er besparingen, of kiest men er eindelijk voor om de arbeidsvoorwaarden in de sector op te waarderen? In de hele sector maken de men-

sen zich hier zorgen over. 2015 was al een heel moeilijk jaar, iedereen moest al een indexsprong en een loonstop slikken.

De bal ligt nu duidelijk in het kamp van de regering. Zij moet inzien dat er moet ingegrepen worden. De forse toename van private rusthuizen is een verontrustend teken aan de wand. Die instellingen zorgen natuurlijk wel voor een goede dienstverlening, maar de meeste senioren kunnen dat onmogelijk betalen. Als het uitsluitend die richting uitgaat zullen alleen welgestelden nog recht hebben op een waardige oude dag.

SECTORALE ONDERHANDELINGEN

Een nieuw akkoord voor de beheerders van gebouwen

Voor de beheerders van gebouwen, zeg maar de conciërges, is er nu ook een nieuw sociaal akkoord voor de periode 2015-2016. Naast de koopkracht is er aandacht voor enkele specifieke punten in de sector. De cao slaat op arbeiders en bedienden.

De loonbarema's van de conciërges gaan op 1 januari 2016 omhoog met 0,5%. Daarnaast komt er tegen 31 december 2016 nog een verhoging van 0,5%, onder de vorm van effectief betaald loon of van een gelijkwaardig voordeel.

Er zal worden vastgelegd welk bedrag er moet betaald worden voor het onderhoud van werkkledij wanneer daarover onenigheid bestaat. Er zal ook onderzocht worden of er niet duidelijker moet worden afgesproken hoe lang een conciërge na een ontslag de conciërge-

woning mag blijven betrekken. De mogelijkheden om tijdskrediet op te nemen worden maximaal uitgebreid. Ook alle mogelijke stelsels van werkloosheid met bedrijfstoeslag worden toegankelijk gemaakt. Ten slotte nog even meegeven dat de regelgeving voor de oprichting van syndicale afvaardigingen vereenvoudigd zal worden.

Je vindt de volledige tekst van de nieuwe sectorale cao op onze website www.accg.be, in de rubriek 'mijn sector'.

Solidair met oorlogs-vluchtelingen

Solidariteit is voor de Algemene Centrale-ABVV een fundamentele waarde. En dus willen we ook steun verlenen aan de mensen uit het Midden-Oosten die op de vlucht zijn voor het oorlogsgeweld. De Vlaamse gewestelijke afdelingen en hun leden verzamelden een som geld die overmaakt werd aan SESO, de Sociale dienst van Socialistische Solidariteit. Het bedrag werd overhandigd door vakbondssecretaris Dominiek Puype en zal dienen om kinderen op te vangen die alleen in ons land terechtkwamen.

■ DIAMANTNIJVERHEID

Wintervakantiegeld 2015

Als je in 2014 in de diamantsector hebt gewerkt, heb je recht op vakantiegeld voor de vierde vakantieweek in 2015. Deze vergoeding wordt uitbetaald vanaf 9 december. Heb je op 16 december nog niets ontvangen, neem dan contact met de Rijksverlofkas voor de Diamantnijverheid, Hoveniersstraat 22, 2018 Antwerpen (03/213.50.30). Een adreswijziging of een nieuwe bankrekening moet je ook meteen melden aan de Rijksverlofkas.

■ OP WEG NAAR SOCIALE VERKIEZINGEN

Kan een delegatie iets doen voor het milieu?

ABVV
MEER DAN DOIT

Vind jij de zorg voor milieu en klimaat ook van zo groot belang? En vind jij ook dat we daar met de vakbond de grootste aandacht moeten aan geven? Dan moet je je kandidaat stellen voor de sociale verkiezingen in mei 2016. Je moet je stem laten horen.

Bij de sociale verkiezingen kan je kandidaat zijn om vakbondsafgevaardigde te worden in de Ondernemingsraad (OR) of in het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW). En in beide gevallen kan je meewerken aan een duurzame, milieuvriendelijke wereld.

Minder licht, minder afval

Je kan op verschillende manieren aan milieuzorg doen op de werkplek. Dat begint met eenvoudige dingen. Denk bijvoorbeeld aan het nutteloze energieverbruik omdat de verlichting blijft branden in vestiaires of refters. Maar het kan natuurlijk ook gaan over industriële isolatie. Als je in het CPBW zetelt kun je een onderzoek naar het energieverbruik vragen en zo uitzoeken waar en wanneer dat verbruik kan beperkt worden.

Afvalverwerking is ook een belangrijk punt. Je zou niet de eerste zijn die in een CPBW een werkgroep opricht die uitzoekt hoe het bedrijf daar oordeelkundig mee kan omgaan.

Werk maken van een beter milieu kan ook inhouden dat je verplaatsingen met de fiets aanmoedigt. In het CPBW kan je vragen dat er douches worden geïnstalleerd voor de fietsers, en dat er gezorgd wordt voor fietsstallingen.

Als het over werkkledij gaat kun je erop aandringen dat het bedrijf let op milieunormen wanneer er aankopen gebeuren. Ook de keuze van schoonmaakmiddelen of andere

producten kan ecologisch verantwoord gebeuren en verdient dus je aandacht in het CPBW.

Het CPBW ziet er ook op toe dat alle normen en regels aangaande milieubescherming worden gerespecteerd. Ook op dat terrein kan je nuttig werk verrichten.

Energiefacturen

Als vertegenwoordiger in de Ondernemingsraad kan je de energiefacturen in het oog houden en op die manier verspillingen onder de aandacht brengen. Je kan ook de milieubalans van je bedrijf onder de loep nemen en nagaan hoeveel grondstoffen het bedrijf binnenkomen en hoeveel afval er buitengaat.

Een andere mogelijkheid bestaat

erin uit te zoeken welke investeringen er gebeuren om energie te besparen.

In de ondernemingsraad kan je ook vragen naar een mobiliteitsonderzoek en kan je voorstellen om een mobiliteitsplan uit te dokteren.

Dit zijn maar enkele mogelijke werkterreinen. Ze maken in ieder geval duidelijk dat je als delegatie heel wat kan doen voor het milieu. Twijfel dus niet langer, stel je kandidaat voor een zitje in de Ondernemingsraad of in het CPBW.

Heb je belangstelling om ABVV-delegatie te worden? Lees er meer over op www.accg.be/es2016 of neem contact met je plaatselijke vakbondsafdeling.

■ Luc Poelmans is ABVV-delegatie in een recyclagebedrijf voor plastic. Hij vindt dat milieu en klimaat onze grootste aandacht verdienen. Als jij dat ook vindt, denk er dan eens goed over na of je geen kandidaat zou zijn voor de sociale verkiezingen.

STANDPUNT

De groene toekomst tekenen!

Van 30 november tot 11 december gaat er een top van wereldleiders door, met als onderwerp: de opwarming van het klimaat. De bedoeling moet zijn om afspraken te maken die er voor kunnen zorgen dat die beperkt blijft tot twee graden. Dat betekent dat er een serieus tandje moet worden bijgestoken.

Klimaatop Parijs

De opwarming van het klimaat, als gevolg van de uitstoot van broeikasgassen, is al volop bezig. Gemiddeld is het in ons land nu al 1°C warmer dan 100 jaar geleden. Op 1 november was het hier 20,8°C. Leuk voor wie een terrasje wil doen, maar ons milieu zit helemaal in de rats. Dat heeft onder meer gevolgen voor ziektes, extra overstromingen én het visbestand, ook in onze streken.

Elders ter wereld zijn de gevolgen nu al veel zwaarder voelbaar. Droogte zorgt er voor slechtere oogsten, door het opdrogen van gletsjers verdwijnt het noodzakelijke smeltwater om rivieren in de zomer van water te voorzien. Het heeft concrete gevolgen op het dagelijks leven van de mensen daar, en zorgt voor (extra) politieke instabiliteit. Actie is nodig.

Overheden schieten tekort

Onlangs lekte uit dat Exxon, de Amerikaanse oliegigant, al in 1977 weet had van de negatieve effecten van het verbranden van fossiele brandstoffen op het klimaat. Hun reactie: een strategie uitwerken om zoveel mogelijk twijfel te zaaien over dit wetenschappelijk feit. Het eerste (half) bindend klimaatakkoord liet dan ook 20 jaar op zich wachten. In Parijs is het nu de bedoeling om te komen tot een nieuw akkoord dat de opwarming beperkt tot 2°C. De wereldleiders moeten hun verantwoordelijkheid opnemen.

Ons land is zelf helaas geen lichtend voorbeeld van de strijd tegen de opwarming van het klimaat. De verantwoordelijke ministers lijken er (op het ogenblik van het schrijven van dit stuk) maar niet in te slagen bindende afspraken te maken over het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen in ons klein landje van tien miljoen inwoners. Bovendien werd er de afgelopen jaren ferm gesnoeid in groene maatregelen, of werden de kosten onrechtvaardig verdeeld.

Ecologie, economie en rechtvaardigheid

Het investeren in een groene, duurzame, economie kan nochtans een positief verhaal zijn. Het creëert (lokaal) werk en vermindert de afhankelijkheid van geïmporteerde olie. De afgelopen jaren werden echter bijna alle 'groene' steunmaatregelen aan de gezinnen afgebouwd. De lastenverhogingen kregen ze wél. Bedrijven worden ontzien. Zo missen de overheden de kans op een positief, mobiliserend, investeringsverhaal, dat iedereen meeneemt.

Vanop de werkvloer

De kansen die de overheid laat liggen moeten we als vakbond oprapen. Dat kan vaak nog het beste met het uitwerken van heel concrete voorbeelden op de werkvloer. Het verminderen van bedrijfsafval is een klein voorbeeld, maar het kan ook gaan over duurzame woon-werkverplaatsingen. Het zijn thema's die werknemersvertegenwoordigers in de bedrijven zeker niet mogen laten liggen. Want zij zijn de garantie dat ecologie ook samen gaat met solidariteit, ook voor werknemers.

Mochten de aanslagen in Parijs er niet anders over hebben beslist, dan was de BBTK mee opgestapt in de klimaatbetoging op 29 november: wij kennen de kracht van democratisch protest.

En dat is de essentie: dat de BBTK, samen met zijn militanten, zelf mee vorm wil geven aan een solidaire en duurzame toekomst. En daar ondanks alles voor blijft gaan. Onze slogan voor de verkiezingen is niet toevallig: samen de toekomst tekenen.

Myriam Delmée
Ondervoorzitter BBTK

Erwin De Deyn
Voorzitter BBTK

“Mijn stress is gehalveerd sinds ik geen auto meer heb.”

Practice what you preach. Doe ook wat je zegt. Als het op fietsvriendelijkheid aankomt, is dat bij Jan-Piet Bauwens zeker het geval. Toen hij vijf jaar geleden federaal BBTK-secretaris voor de Nederlandstalige Social-Profit werd gaf hij zijn bedrijfswagen op. Sindsdien doet hij alles met de fiets en het openbaar vervoer. Een gesprek over werk en mobiliteit.

maar wat moet de rest dan doen?

JPB: “België is niet zo groot. Ongeveer de helft van de werknemers woont niet verder dan tien kilometer van het werk. Je stelt vast dat vier op de tien mensen die op minder dan vijf kilometer van hun werk wonen wél nog vaak met de fiets gaan, of zelfs te voet. Vanaf vijf kilometer valt dat plots heel erg terug en stapt iedereen massaal de auto in. Kortom: het komt erop aan om de mensen op de fiets te krijgen die tussen de vijf en de tien kilometer van het werk wonen.”

Je bedrijf zal maar op een heuveltop liggen!

JPB: “Goed voor de condi-

tie! (lacht) Nee, serieus: we kunnen inderdaad niet van iedereen verwachten dat ze in topvorm zijn, al zal je merken dat je vormpeil door te fietsen snel zal verbeteren... In bepaalde provincies in Wallonië (Namen en vooral Luxemburg, nvdr) woont men gemiddeld ook iets verder van het werk. Ik denk dat we met de elektrische fiets nu een goed argument hebben om toch ook voor die ‘middellange’ afstanden mensen op de fiets te krijgen. De elektrische fiets is niet enkel iets voor bejaarden, het is een uitstekende manier om mensen te overtuigen om op de fiets te stappen.”

Dat valt te doen?

JPB: “Dat lukt prima, als je slim het openbaar vervoer combineert met de fiets. BBTK heeft voor mij ook een abonnement op Cambio, de autodeeldienst, genomen voor als ik eens een auto nodig heb. Ik heb trouwens al doende geleerd dat je tot middernacht in Brussel je plan kan trekken zonder auto. Nadien valt het openbaar vervoer stil. Wat meteen ook het belang aantoonde van een sterk openbaar vervoer als oplossing voor de mobiliteitsproblematiek.”

En dat lukt ook voor je werk?

JPB: “Zeker. Zelfs meer: ik ben vaak de enige die op tijd op vergaderingen geraakt. In een grote stad als Brussel blijkt de fiets namelijk het enige betrouwbare vervoersmiddel, als je op tijd moet komen. Met de auto sta je altijd wel ergens vast, of moet je zoeken naar een parkeerplaats. Ik doe alles met de plooi-fiets. Ik zeg er meteen bij: ik ben dat wel al jaren gewoon. Al mijn vakanties doe ik ook zo. Dus afstanden malen in de buitenlucht, daar heb ik geen probleem mee.”

Niet iedereen kan dat natuurlijk doen. Veel mensen wonen helemaal niet vlak bij hun werk.

JPB: “Dat is uiteraard zo. Ik ben ook niet anti-auto, ik heb er jarenlang zelf ook één gehad en soms gebruik ik er nog één. Ik begrijp ook dat het leven van mensen niet altijd simpel is: als je nog twee bengels van school moet gaan halen én nog rap-rap langs de winkel omdat je anders zonder avondeten zou zitten...”
“Maar toch ben ik ervan overtuigd dat veel mensen gewoon eens de mentale switch moeten maken: haal die fiets toch eens van stal. Je gaat er je zoveel beter door voelen.”

Opnieuw: dat is allemaal prima voor mensen die dicht bij hun werk wonen,

maar wat moet de rest dan doen?
JPB: “België is niet zo groot. Ongeveer de helft van de werknemers woont niet verder dan tien kilometer van het werk. Je stelt vast dat vier op de tien mensen die op minder dan vijf kilometer van hun werk wonen wél nog vaak met de fiets gaan, of zelfs te voet. Vanaf vijf kilometer valt dat plots heel erg terug en stapt iedereen massaal de auto in. Kortom: het komt erop aan om de mensen op de fiets te krijgen die tussen de vijf en de tien kilometer van het werk wonen.”

Die fietsvergoeding is geen absoluut recht voor de werknemers, maar moet in de sectoren onderhandeld worden.

JPB: “Inderdaad, voor de sectoren in de Social-Profit bestaat die in elk geval al een tijdje. Nochtans hebben de werkgevers ook belang bij het bestaan van een fietsvergoeding. Het is fiscaal interessant en ze besparen zo op parkeerplaatsen. In het ziekenhuis Gasthuisberg zijn we er zo in geslaagd om 500 werknemers te laten overstappen naar duurzamer vervoer door een fietsvergoeding en lijnabonnementen te onderhandelen. Het resultaat is meer capaciteit op de parking en minder tijdverlies voor iedereen: ook voor de overblijvende autobestuurders die een plekje moeten zoeken.”

“Ik roep werknemers en vakbondsafgevaardigden dan ook op om creatief te zijn. Alle tips die leiden tot een beter mobiliteitsplan, en dus milieu, kunnen binnen het bedrijf perfect besproken worden in het CPBW. Voor wie dit ziet zitten: grijp je kans, want volgend jaar zijn het sociale verkiezingen! Stel je dus kandidaat!”

Laten we het hebben over de olifant in de kamer: de bedrijfswagens. Heel wat werkgevers bieden dit aan. Voor de werknemers is dat een aantrekkelijk pakket.

JPB: “Ons land zou 1,1 miljoen bedrijfswagens tellen. We mogen niet vergeten dat veel werknemers, bedienden vaak, die auto gewoon nodig hebben voor de uitoefening van hun job. Aan de andere kant zijn er ook heel wat werknemers die helemaal geen bedrijfswagen hebben.”

“Wat de bedrijfswagen betreft: dat ze in België zo vaak worden toegekend is een gevolg van de fiscaliteit. Er worden wel degelijk belastingen en sociale zekerheid betaald op een bedrijfswagen, maar minder dan op loon. Als verantwoordelijke voor de Social-Profit, een sector die financieel afhankelijk is van die bijdrages, wil ik er toch op wijzen dat ik hier een principieel probleem mee heb.”

Afschaffen dan maar?

JPB: “Ik wil duidelijk zijn: het kan niet de bedoeling zijn om het systeem op zo'n manier aan te passen dat werknemers, die nu in een bedrijfswagen rondrijden, op één of andere manier verlies zouden lijden na aanpassing van het systeem. Een wijziging aan dit systeem, dat de overheid 4,4 miljard euro per jaar kost, kan enkel in een globale fiscale hervorming. Deze regering heeft met de onrechtvaardige taxshift alvast bewezen dat ze daarbij vooral de werknemers als melkkoe ziet.”

En welke rol speelt het sociaal overleg, en dus de vakbond daarin?

JPB: “De vakbond heeft veel meer invloed dat we soms zelf beseffen. Denk aan afspraken rond telewerken, of akkoorden sluiten rond werkuren. Dat kan allemaal een invloed hebben op het mobiliteitsvraagstuk. Nog een voorbeeld uit de praktijk: wij hebben een cao kunnen afsluiten waarbij de verplaatsing per trein meetelt met de arbeidsduur. De redenering is dat je daar toch kunt werken. Een ander voorbeeld: het aanbieden van degelijke fietskledij, vaak toch niet goedkoop. Dat bedoel ik met positieve maatregelen. Je moet mensen naar de fiets en de trein lokken, niet uit hun auto wegslaan.”

Tot slot: je was eerst van plan om met het ABVV mee te fietsen naar Parijs, om deel te nemen aan de klimaatbetoging. Dat is allemaal geannuleerd door de aanslagen. Wat vind je daarvan?

JPB: “Ik was graag naar Parijs gefietst. Ik heb het al vijf keer gedaan trouwens. Er is niets mooiers dan de stad in rijden via de Canal de l'Ourcq en de Canal St Martin. Het geeft me nu een heel dubbel gevoel. Ik begrijp de uitzonderlijke situatie en de beslissingen die genomen zijn. Maar de situatie van de aarde is ook uitzonderlijk. De klimaatopwarming is écht, en dat verdient maatschappelijk protest en mobilisatie. Ik hoop dan ook dat de situatie waar we nu in zitten, waarbij protest wordt opgeschort in functie van de veiligheid dan ook van korte duur blijft. Al is het maar omdat de terroristen anders precies krijgen wat ze willen: dat we onze democratische waarden opgeven.”

De afvalberg verminderen, ook op het werk

Van 21 tot 29 november vindt de 'Europese Week van de Afvalvermindering' plaats. Dit jaar zal, naast recyclen en hergebruiken, bijzondere nadruk worden gelegd op afvalpreventie. Een ideale gelegenheid om na te denken over onze manier van consumeren (en wegwerpen) in ons privéleven... maar ook op de werkvloer! Want afval beperken en milieubewust handelen doe je ook op het werk.

Je hebt er misschien nooit bij stilgestaan, maar in het dagelijks leven heb je wellicht al gewoontes aangenomen die de afvalberg op het werk helpen verminderen, zonder dat je het beseft. Dat kan via initiatieven die je bedrijf neemt op het vlak van recyclage (afvalsortering in elk bureau, inzameling van flessen, batterijen, afgedankte elektronische toestellen, toners, tl-lampen). Dit kan eveneens gaan om het gebruik van 'herbruikbare' producten, zoals frisdrankflesjes met statiegeld, vaatwerk in hard materiaal, papieren handdoekjes of warmeluchtdrogers, enz. Heel wat bedrijven werken ook met opnieuw in dienst genomen of herstelde materialen (goed werkende IT-apparatuur, kantormateriaal). Als werknemer kan je nog verder gaan om je afvalproductie te verminderen.

Via enkele kleine ingrepen die je dagelijks kan toepassen op je werk, en die je ook kan delen met je collega's, werk je milieubewust.

DRINK KRAANTJES-WATER

Kraantjeswater in plaats van water uit flessen helpt de druk op het milieu te verlichten. Water uit

de kraan komt immers rechtstreeks je huis binnen, zonder dat er plastic flessen of vrachtwagens aan te pas komen. Bovendien wordt de kwaliteit ervan voortdurend - 24 op 24 uur - volgens erg strenge normen gecontroleerd. En al is kalkhoudend water misschien wel vervelend voor je waterkoker, als belangrijke bron van calcium is het zeer heilzaam voor je beenderen. En als het smaakje of geurtje chloor je niet bevalt, zet je karaf water dan gewoon enkele uurtjes in de koelkast om de vluchtige stof die chloor is op natuurlijke wijze te laten vervliegen.

BEPERK JE PAPIERVERBRUIK

Het jaarlijkse papierverbruik van elke kantoorbediende wordt geraamd op gemiddeld 50 kilo! Driekwart van het gewicht van het door ons geproduceerde afval komt enkel en alleen van papier. Hoeveel documenten en e-mails worden vandaag niet onnodig afgedrukt? Bedoeling is dus minder papier af te drukken dat we naderhand dan niet hoeven weg te gooien. Hierna geven we enkele heel eenvoudige tips om dit te bereiken:

✓ **Vraag je af of het echt noodzakelijk is om te printen.** Werkdocumenten kan je bijvoorbeeld nalezen op het scherm en verbeteringen aanbrengen in het document met de functie "wijzigingen bijhouden". Ook opmerkingen kunnen gemakkelijk in Word-documenten worden aangebracht. En waarom zou je bijvoorbeeld je mails afprinten? Om ze één keer te lezen en nadien meteen weg te

gooien? Je kunt ze even goed op je scherm lezen, makkelijk elektronisch archiveren en nadien sneller terugvinden.

✓ **Verzorg de lay-out.** Als je een kleinere lettergrootte en lettertype kiest, de marges van een document kleiner maakt, enz., kan je de hoeveelheid gebruikt papier verminderen.

✓ **Lees je document steeds na voor je afdrukken.** Om onaangename verrassingen op papier te voorkomen en eventuele fouten in je tekst pas later te zien, kan je de spellingscontrole gebruiken. Maak gebruik van de optie 'afdrukvoorbeeld' om de lay-out te controleren.

✓ **Druk dubbelzijdig af.** Dit lijkt evident, maar uit een studie van Leefmilieu Brussel in 2008 bleek dat slechts 16,5 procent van de afgedrukte documenten dubbelzijdig wordt afgedrukt. Er is dus nog werk aan de winkel.

✓ **Hergebruik enkelzijdig afgedrukt papier en kies voor gerecycleerd papier.** Vellen die eenzijdig bedrukt zijn en worden weggegooid, kunnen nog worden hergebruikt als kladpapier, om te noteren tijdens vergaderingen bijvoorbeeld. Er kunnen ook nog kladblokken van gemaakt worden. Kies voor gerecycleerd papier, aangezien de productie van gerecycleerd papier minder natuurlijke grondstoffen en energie vraagt.

WIL JE MEER DOEN?

Wil je meer weten - info, tips, enzovoort - om je afval op kantoor en thuis te beperken? Surf dan naar www.ewwr.eu/nl.

PC 209 metaalverwerkende nijverheid - akkoord ondertekend

Tijdens de vergadering van het paritair comité op 9 november tekenden vakbonden en werkgevers eindelijk een akkoord voor de bedienden van PC 209.

We zijn blij dat er een globaal akkoord voor alle bedienden van de metaalverwerkende sector kon worden gesloten. Een sectorakkoord vormt altijd een belangrijke stap vooruit: zodoende hoeft er niet per bedrijf afzonderlijk worden onderhandeld en worden arbeids- en loonvoorwaarden niet nodeloos gescheiden.

Inhoudelijk levert het akkoord verschillende positieve maatregelen op.

Koopkracht

- Verhoging van het sectoraal minimumloon en de reële lonen van de bedienden met 15 euro bruto vanaf 1 januari 2016.
- Toekenning van één dag loopbaanverlof per kalenderjaar voor werknemers vanaf 50 jaar vanaf 2016.
- Forfaitaire werkgeversbijdrage per kwartaal van 15,75 euro voor de financiering van de toekomstige rol van het sociaal fonds bedienden metaal.

Sectoraal aanvullend pensioen

- Oprichting van werkgroep voor concrete uitwerking van een solidariteitsluit vanaf 1 januari 2016.

Tijdskrediet

- Uitbreiding van voltijds en halftijds tijdskrediet met motief tot 36 maanden.
- Behoud van leeftijd op 55 jaar voor periode 2015-2016 voor landingsbanen lange loopbanen (35 jaar) en zware beroepen.

SWT (het vroegere brugpensioen)

- SWT 60 jaar tot 31 december 2017.
- SWT lange loopbaan (40 jaar) vanaf 58 jaar.
- Verlenging van SWT op 58 jaar met 33 jaar loopbaan waarvan 20 jaar nachtarbeid.
- Invoering van een sectoraal stelsel voor SWT zware beroepen vanaf 58 jaar en 33 jaar loopbaan.

Opleiding

- Voortzetting van de opleidingsinspanningen en invoering van een individueel recht op beroepsopleiding van één dag per jaar vanaf 2016.

PC 224 non-ferro metalen - protocolakkoord ondertekend

Binnen PC 224, het paritair comité voor de bedienden van de non-ferro metalen, werd onlangs een protocolakkoord gesloten. Op de vergadering van het paritair comité van 23 november zouden de sectorale cao's ter uitvoering van dit protocol ondertekend moeten worden.

Het protocolakkoord voorziet het behoud van de maatregelen inzake werkzekerheid (verlenging van de bestaande clausule tot 30 juni 2017).

Ondanks de beperkte bewegingsruimte die de regering in het kader van de sectoronderhandelingen heeft toegelaten, voorziet het bereikte protocolakkoord toch een aantal verbeteringen voor de werknemers.

Koopkracht

- Forfaitaire verhoging van het sectoraal minimumloon en de reële lonen met 14 euro bruto per maand, met ingang van 1 januari 2016.
- Toekenning van eerste dag loopbaanverlof per kalenderjaar voor werknemers vanaf 58 jaar (in plaats van 59 jaar), met ingang van 1 januari 2016.

Tijdskrediet

- Toekenning van halftijds en voltijds tijdskrediet met motief ten belope van 36 maanden.
- Verlenging van landingsbanen vanaf 50 jaar met 28 jaar loopbaan in 1/5de vermindering mits naleving van de bestaande afspraken.
- Landingsbanen vanaf 55 jaar (1/5de en halftijdse vermindering) mits aandacht voor de organiseerbaarheid in de bedrijven.

SWT

- SWT vanaf 60 jaar tot 31 december 2017.
- Verlenging van SWT vanaf 58 jaar met 33 jaar anciënniteit tot 30 juni 2017.
- Verlenging van SWT 'zwaar beroep' vanaf 58 jaar na 35 jaar loopbaan tot 30 juni 2017.

Opleiding

- Voortzetting van de collectieve opleidingsinspanningen.

snelnieuws

→ **Philips, Industrie, Turnhout:** De directie heeft aangekondigd dat er nog 159 banen extra zullen verdwijnen in de vestiging van Turnhout. Ze lijkt niet meer bereid om te vechten voor de redding van het bedrijf of voor een toekomst op lange termijn. Dit is een mokerslag voor het personeel. De vakorganisaties zullen er alles aan doen om een sociaal plan te onderhandelen en zoveel mogelijk werknemers opnieuw aan een baan te helpen. Ze zijn ervan overtuigd dat Philips nog steeds een industriële toekomst heeft.

→ **AXA, Verzekeringen:** Op initiatief van de minister van Werk vond bij AXA met alle leden van de Groep van 10 een rondetafel plaats over het thema 'werkbaar werk'. De vakbonden hebben deze gelegenheid aangegrepen om minister Kris Peeters en de leden van de Groep van 10 te herinneren aan ons standpunt hieromtrent en aan onze bekommernissen voor de toekomst van de werknemers van de verzekeringssector. We hebben ook de houding van de directie van AXA met de vinger gewezen want zij kiest momenteel niet voor de weg van het sociaal overleg.

→ **Telecom en callcenters, Mondiaal overlegforum IAO:** Eind oktober nam de BBTK deel aan het wereldoverlegforum over de arbeidsbetrekkingen in de sector telecom en callcenters, een initiatief van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). Op deze bijeenkomst werd

onder meer een consensus bereikt omtrent de arbeidsbetrekkingen in de sector en de plaats van het sociaal overleg om de werkomgeving te verbeteren. Het is de bedoeling om een wereldwijde sociale minimumsokkel uit te bouwen en deze te doen naleven zodat er overal ter wereld degelijke arbeidsvoorwaarden voor de werknemers van de sector kunnen worden gewaarborgd.

→ **Campagne Achact en Schone Kleren, Leefbaar loon:** Van 20 november tot 20 december organiseert Achact en Schone Kleren een grote campagne om een leefbaar loon te eisen voor de werknemers van de textielindustrie in Cambodja. De BBTK ondersteunt dit initiatief ten volle! Het is tijd dat de grote kledingmerken (zoals Zara, H&M, C&A, Levi's,...) eindelijk hun verantwoordelijkheid nemen en die werknemers een fatsoenlijk, leefbaar loon betalen! Steun de actie en surf snel naar www.bbtk.org.

→ **SPMT Arista:** Op een recente ondernemingsraad heeft de directie laten weten dat ze van plan is om personeel te ontslaan. De redenen voor deze personeelsafbouw zijn een dalende werklast en grote financiële moeilijkheden, als gevolg van nieuwe tariefregels in de sector. In de komende weken moeten nog onderhandelingen tussen directie en vakbonden plaatsvinden. De BBTK zal ook goed bekijken of hier geen grotere malaise in de sector van de preventiediensten achter schuilt, die steeds meer onderworpen worden aan een concurrentielogica.

Groene Sectoren: eindejaarspremie en syndicale premie

Binnenkort worden de attesten voor de eindejaarspremie en de syndicale premie opnieuw verstuurd. Heb jij als werknemer uit de groene sectoren recht op deze premies? Wij zetten alles nog eens op een rijtje voor je.

Tuinbouw | PC 145

De **eindejaarspremie** wordt berekend op het brutoloon dat de werknemer verdient heeft in het referentiejaar (van 1 juli t/m 30 juni):

- 8,33% van het brutoloon voor de boomkwekerij;
- 7,55% van het brutoloon voor de groententeelt, de fruitteelt en de champignonteelt;
- 6,25% van het brutoloon voor de bloementeelt (bijkomend vakantiegeld).

Hebben geen recht op de eindejaarspremie: de werknemers die in de loop van de referentieperiode zelf ontslag nemen of die worden ontslagen om dringende redenen.

Om recht te hebben op een **syndicale premie** moet de werknemer lid

zijn van ABVV HORVAL. De syndicale premie bedraagt **135 euro** voor een volledige tewerkstelling gedurende het referentiejaar (11,25 euro per maand).

Het Sociaal Fonds verzendt een attest eindejaarspremie samen met een attest syndicale premie aan elke werknemer in de loop van de maand december. Controleer steeds de juistheid van de gegevens (vermelding van het bankrekeningnummer) om een correcte uitbetaling te bekomen. Het attest eindejaarspremie moet je terugsturen naar het Sociaal Fonds. Het attest syndicale premie moet je binnenbrengen bij je gewestelijke afdeling van ABVV HORVAL.

Parken en tuinen | PC 145.04

Om recht te hebben op een **eindejaarspremie**, moet de werknemer ten minste 6 maanden anciënniteit hebben in de onderneming binnen de referentieperiode (van 1 juli t/m 30 juni). De werknemer die geen 6 maanden anciënniteit heeft maar blijft werken in de onderneming en de 6 maanden anciënniteit later

bereikt, heeft ook recht op een eindejaarspremie.

De eindejaarspremie wordt berekend op het loon dat de werknemer verdient heeft in de sector tijdens de referentieperiode (van 1 juli t/m 30 juni).

Opeenvolgende jaren dienst in de sector	Percentage van het bruto loon
Van 6 maanden tot 5 jaar	6%
Van 5 jaar tot 15 jaar	7%
Meer dan 15 jaar	8,5%

Het Sociaal Fonds verzendt een attest aan elke werknemer in de loop van de maand december. Na controle van de gegevens (vermelding van je bankrekeningnummer), moet je dit attest binnenbrengen bij je gewestelijke afdeling van ABVV HORVAL, die voor de betaling zal zorgen.

Om recht te hebben op een **syndicale premie** moet de werknemer lid zijn van ABVV HORVAL. De syndicale

premie bedraagt **135 euro** voor een volledige tewerkstelling (11,25 euro per maand).

Landbouw | PC 144

De **eindejaarspremie** bedraagt 6% van het brutoloon tijdens het referentiejaar (1 juli t/m 30 juni).

Hebben geen recht op de eindejaarspremie: de werknemers die in de loop van de referentieperiode zelf ontslag nemen of worden ontslagen omwille van dringende redenen.

Om recht te hebben op een **syndicale premie** moet men lid zijn van ABVV HORVAL. Bedrag: **135 euro** voor een volledige tewerkstelling gedurende het referentiejaar (11,25 euro per maand).

Het Sociaal Fonds verzendt een attest eindejaarspremie samen met een attest syndicale premie aan elke werknemer in de loop van de maand december. Controleer steeds de juistheid van de gegevens (vermelding van het bankrekeningnummer) om een correcte uitbetaling te bekomen. Het attest eindejaarspremie dien je terug te sturen naar het Sociaal Fonds.

Het attest syndicale premie moet je binnenbrengen bij je gewestelijke afdeling van ABVV HORVAL.

Technische land- en tuinbouw- werken | PC 132

Eindejaarspremie: voorwaarde: minstens 25 dagen gewerkt hebben in de sector. Bedrag: 8,33% van het brutoloon verdient tijdens het referentiejaar (1 juli t/m 30 juni), met een maximum van 1.211,70 euro.

Elke werknemer die lid is van ABVV HORVAL heeft recht op een **syndicale premie** van **135 euro** voor een volledige tewerkstelling gedurende het referentiejaar (11,25 euro per maand).

Het Sociaal Fonds verzendt een attest (samen met een attest syndicale premie) aan elke werknemer in de loop van de maand december. Na controle van de juistheid van de gegevens en vermelding van het bankrekeningnummer, moet je dit attest binnenbrengen bij je gewestelijke afdeling van ABVV HORVAL, die voor de betaling zal zorgen.

Horeca (PC 302) - Eindejaarspremie

TOEKENNINGS-VOORWAARDEN

• voor **voltijdse en deeltijdse werknemers:** tijdens de referentieperiode minstens **2 maanden** ononderbroken bij eenzelfde werkgever gewerkt hebben

• voor de **tijdelijke werknemers ("gelegenheidsarbeiders"):** tijdens de referentieperiode minstens **44 dagen** in dezelfde onderneming gewerkt hebben (ongeacht de duur van de dagprestaties).

De **werknemer die op eigen initiatief een einde maakt aan zijn arbeids-overeenkomst heeft geen recht** op de eindejaarspremie, behalve indien hij voldoet aan de toekenningsvoorwaarden die hierboven vermeld zijn of:

- dat hij zijn ontslag geeft op 31 december, bij het beëindigen van zijn dienst;
- of eveneens als zijn opzegtermijn ten vroegste 31 december afloopt.

Indien de **ontslagen werknemer** niet aan de toekenningsvoorwaarden voldoet, behoudt hij zijn recht op een eindejaarspremie indien hij gedurende 3 jaar ononderbroken in dezelfde onderneming heeft gewerkt. Opgelet, de werknemer **die ontslagen werd voor ernstige fout heeft nooit recht** op de eindejaarspremie.

BEDRAG

Het bedrag van de eindejaarspremie hangt af van het aantal gewerkte dagen of het aantal gepresteerde uren

• **Voor de voltijdse werknemers** Maximum bedrag van de premie = maandloon (4,33 weken)

1/12 van de premie wordt toegekend per schijf van 21,66 dagen effectieve aanwezigheid in een 5-dagenstelsel, en 26 dagen effectieve aanwezigheid in een 6-dagenstelsel.

• **Voor de deeltijdse werknemers** Maximum bedrag van de premie = maandloon (4,33 weken)

1/12 van de premie wordt toegekend per schijf van een aantal gepresteerde uren (wekelijkse arbeidsduur x 52/12).

• **Voor de gelegenheids werknemers ("extra's")**

Maximum bedrag van de premie

- Voor de extra's die betaald worden op basis van een vast uurloon (38u/week stelsel): laatste uurloon x 164,67
- Voor de extra's die betaald worden op basis van het dienstpercentage: laatst toegepast forfaitair dagloon x 21,66 (5 dagen/week) of x 26 (6 dagen/week)

Aantal twaalfden van de premie:

(aantal gepresteerde uren in het jaar/8)/21,66

DATUM EN WIJZE VAN BETALING

Het Sociaal Fonds staat in voor de uitbetaling van de eindejaarspremie, op basis van de aangifte van de werkgever. Het bedrag van de eindejaarspremie wordt betaald op je bankrekening vóór 31 januari van het jaar dat volgt op het referentiejaar.

PREFINANCIERING VAN DE EINDEJAARSPREMIE

In principe moet de werkgever de eindejaarspremie van zijn werknemers aangeven aan het Sociaal Fonds, en de overeenkomstige bijdragen betalen. Indien hij dit niet doet brengt dit vertragingen in de betaling met zich mee.

Indien je je eindejaarspremie niet ontving in de loop van de maand januari en je bent in staat te bewijzen dat je recht hebt op de eindejaarspremie op basis van bewijsstukken (C4, loonfiches, ...), neemt het Sociaal Fonds de prefinanciering ervan ten laste. Hiervoor bestaat er een versnelde juridische procedure.

In principe moet de werkgever voor de werknemers die ontslagen werden in de loop van het kalenderjaar het bedrag van de eindejaarspremie waarop de betrokken werknemers recht hebben, ten laatste op het einde van de maand die volgt op het ontslag aangeven door middel van een formulier dat afgeleverd wordt door het Fonds. Nadat er een procedure werd doorlopen, gaat het Sociaal Fonds over tot uitbetaling.

Indien de werkgever geen aangifte doet en indien de ontslagen werknemer zijn recht op de eindejaarspremie kan bewijzen, is eveneens de procedure van prefinanciering mogelijk.

Bij problemen of voor alle bijkomende informatie, aarzel niet contact op te nemen met je gewestelijke afdeling van ABVV Horval.

Seminarie "Duurzame transformatie als stimulator van de competitiviteit in de voedingssector?"

De FOD Economie heeft in samenwerking met de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) een programma opgemaakt om de duurzame economie als motor van de competitiviteit voor de bedrijven in kaart te brengen. De CRB en de FOD Economie willen de bedrijven hoofdzakelijk sensibiliseren met dit programma. Ze willen de bedrijven overtuigen dat duurzame transformaties opportuniteiten kunnen vormen voor de ontwikkeling en de competitiviteit van de bedrijven en van de economie in ruimere zin. Om de sensibiliseringsdoelstelling te kunnen bereiken, zullen de FOD Economie en de CRB voor verschillende sectoren seminars organiseren.

De voedingsnijverheid heeft de eer om als eerste sector op een seminarie behandeld te worden. Op het seminarie zullen de voedingsbedrijven "goede praktijken" met elkaar kunnen uitwisselen. Hebben de bedrijven een duurzaamheidsbeleid? Welke verandering is er gebeurd aan het productieproces om te voldoen aan de milieuitdagingen? Vormen de duurzame transformaties van deze bedrijven een nadeel of eerder een voordeel ten opzichte van hun concurrenten?

Maar waarin schuilt dan de duurzaamheid voor de werknemers?

Voor ABVV Horval moet de werkne-

mer centraal staan in de debatten: stabiele contracten tegenover de hyperflexibiliteit van de uitzendkrachten. Permanente vorming moet een middel zijn voor de werknemer om zijn vaardigheden op peil te houden. Men kan zich ook vragen stellen over de sociale plaats van de onderneming in haar omgeving. De notie "burgeronderneming" zou moeten verdedigd of bevorderd worden, maar... dit is niemands core business.

De sociale partners worden nauw betrokken in de organisatie van dit seminarie. De sociale partners zullen gezamenlijk enkele voedingsbedrijven kiezen die hun "goede praktijken" kunnen toelichten. De vakbondssecretarissen bij de gekozen bedrijven zullen uitgenodigd worden op dit seminarie om hun kritische stem te geven. Het seminarie zal vermoedelijk doorgaan in april 2016. Meer info volgt nog.

Horeca (PC302) Brochure sectoraal Akkoord 2015/2016

De inhoud van het Sectoraal Akkoord 2015/2016 voor de Horeca werd uitgebreid en overzichtelijk verwerkt in een handige brochure. Deze brochure is **gratis** te verkrijgen in alle afdelingen van de Centrale Voeding Horeca Diensten en bij je delegatie.

Deze brochure is ook raadpleegbaar op onze website.

Meer informatie :
www.horval.be

Uitzendkrachten!

ABVV-dienstverlening geeft je kracht

Voor een snelle uitbetaling van je eindejaarspremie. Breng je formulier naar het dichtstbijzijnde ABVV kantoor of je vakbondsafgevaardigde. Want als ABVV lid ontvang je jouw premie sneller!

www.abvvantwerpenkantoren.be

Als je aan de voorwaarden voldoet ontvang je ook een syndicale premie!

Wil je meer info over je rechten als uitzendkracht?

Surf dan naar www.rechtenuitzendkracht.be

ABVV.regio.Antwerpen

@abvvantwerpen

Vakantiegeld en stempelen

Ben je sinds dit jaar volledig werkloos en nam je nog geen vakantiedagen op? Je loopt het risico in december minder uitkering te krijgen.

VOOR WIE?

Je werkte in 2014 als arbeider of als bediende. Je werd inmiddels ontslagen én je kreeg bij ontslag vakantiegeld uitbetaald voor niet opgenomen vakantiedagen of je ontving vakantiegeld via een vakantiekas. Bleef je sindsdien volledig werkloos, dan betaalt de RVA je in 2015 geen uitkering voor de dagen waarvoor je vakantiegeld kreeg. Neem je deze dagen niet op voor december 2015, dan brengt de RVA deze dagen automatisch in mindering van je uitkering van de maand december 2015. Deze zal dan een heel stuk lager zijn.

WAT MOET JE DOEN?

Je kan sowieso geen uitkering krijgen voor dagen gedekt door het vakantiegeld dat je ex-werkgever of de vakantie-

kas betaalde. Dat is bij wet geregeld. Maar je kan wel proberen deze dagen te spreiden over de maanden die nog resten in 2015 zodat de financiële gevolgen kleiner zijn.

WIL JE SPREIDEN?

Duid dan in de volgende maanden op je stempelkaart een aantal dagen aan als vakantiedagen. Dat doe je door een 'V' te vermelden op de door jou gekozen dagen. Voor die dagen zal je dan geen uitkering krijgen.

HOEVEEL VERLOFDAGEN?

Wil je weten hoeveel verlofdagen je nog moet opnemen, dan kun je dit rustig thuis bekijken op het e-loket Mijn ABVV via www.abvv-regio-antwerpen.be of www.abvvmechelenkempen.be. Je kunt natuurlijk ook steeds terecht op je ABVV-kantoor voor meer informatie.

Volg ons op Twitter

wees onmiddellijk op de hoogte van de activiteiten, acties, standpunten en dienstverlening van het ABVV in de regio Antwerpen.

- Volg ons dan op www.twitter.com en je bent als eerste mee: @abvvantwerpen
- Volg ook de tweets van Dirk Schoeters, algemeen secretaris van het ABVV-regio Antwerpen: @Dirkabvntw

Volg ons op Facebook

Aankondigingen, foto's, video's, persberichten van ABVV-regio Antwerpen. Je vindt ze op: www.facebook.com/ABVV.regio.Antwerpen

GOEDKOPER ÉN DUURZAMER (VER)BOUWEN?

Samen sta je Sterker

1

GELD

Gezinnen bespaarden met groepsaankopen gas en electriciteit gemiddeld 216 euro/jaar.

2

TIJD

SamenSterker verzorgt de administratie, de premie- en subsidieaanvragen en de correcte afhandeling van de werken.

3

MILIEU

SamenSterker zonnepanelen besparen jaarlijks 234.677 kg Co2, het equivalent van 8.000 bomen of 35 ha bos

Samen zijn we slimmer dan alleen. Samen doen we de dingen beter en goedkoper. Dat is onze visie en onze kracht. SamenSterker organiseert sinds 2011 groepsaankopen, die het verschil maken. Groene stroom, dak- en spouwmuurisolatie, hoogrendementsglas of condensatieketels, elektrische fietsen, zonnepanelen, zonneboilers, waterverzachters of brandhout: onze groepsaankopen besparen u geld, tijd en energie.

Uw woning zorgeloos duurzamer maken? Heel eenvoudig: www.samensterker.be

vrijdag 29 januari 2016 nieuwjaarsfeest

Feestzaal van de BTB

Paardenmarkt 66 | 2000 Antwerpen
Deuren 13u30 | Aanvang 14u00

Kaarten:

10 euro voor leden en voorverkoop (+ versnapering)
13 euro voor niet-leden en kassa (+ versnapering)

Kaarten verkrijgbaar op het ABVV-regio Antwerpen | Adviespunt | Ommeganckstraat 35
2018 Antwerpen (eerste verdieping) | Tel 03 220 66 13 | adviespunt.antwerpen@abvv.be

Betalen kan bij het Adviespunt enkel met Bancontact of via overschrijving op rekeningnummer BE20 1325-2019-3156

Samen aankopen

Duurzamer, goedkoper en eenvoudiger

Sinds 2011 besparen Vlaams-Brabantse gezinnen via groepsaankoop van gas en elektriciteit sterk op hun energiefactuur. Op deze manier maakte **SamenSterker** duizenden gezinnen warm om samen duurzaam te besparen. Samen gaan we verder!

DUIT IN HET ZAKJE VOOR ONS MILIEU

Alle producten die SamenSterker aanbiedt, dragen bij aan een duurzame toekomst. Niet enkel onze portemonnee telt, ook een gezondere leefomgeving is uiterst belangrijk.

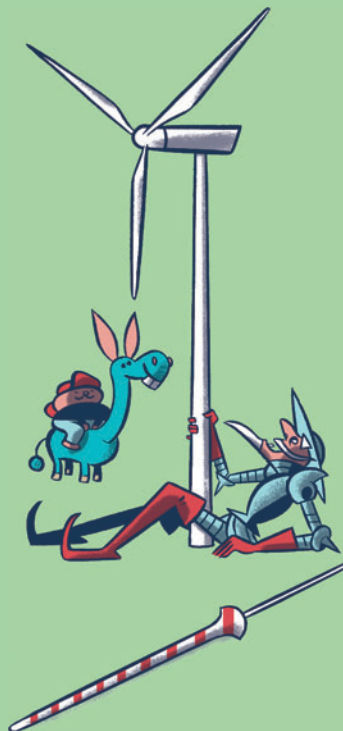
WE MAKEN JE LEVEN GOEDKOPER

Ons aanbod breidt intussen gevoelig uit van groepsaankopen gas en elektriciteit, pellets en tot ledlampen. Met energiebesparende groepsaankopen voor o.a. dak- en spouwmuurisolatie, hoogrendementsglas of condensatieketels renoveren deelnemers hun huizen energiezuinig. Dat is niet alleen goed voor het milieu en je portefeuille. Je spaart ook tijd uit bij de zoektocht naar de goedkoopste formule en steunt tewerkstelling via sociale economie.

ZORGELOOS EENVOUDIG

SamenSterker zorgt telkens voor de administratie, de correcte afhandeling van de werken en een volledige behandeling van premie- en subsidieaanvragen. Behulpzame medewerkers, die jouw aankoop opvolgen van bij de inschrijving tot op de dag van de levering of installatie staan voor je klaar.

Lees er alles over op www.samensterker.be.

Bedrijfsbezoek Imec

30 november 2015

Arbeid & Milieu organiseert een aantal bezoeken aan bedrijven die hun bijdrage inzake klimaatbeleid tonen (één bezoek per provincie). Dit bedrijfsbezoek worden telkens gevolgd door een interactieve workshop voor vakbondsmilitanten en -afgevaardigden.

Zo kan je in Vlaams-Brabant deelnemen aan het bedrijfsbezoek aan Imec. Dit bedrijf richt zich op een aantal essentiële technologieën voor het elektriciteitsnetwerk van de toekomst, een net waarin energie op een intelligente en duurzame manier zal worden gegenereerd, opgeslagen, getransporteerd en verbruikt. Imec zet hiervoor onder meer in op nanotechnologie.

Tijdens de workshop worden de mogelijkheden besproken voor afgevaardigden en vakbondsmilitanten om zelf in hun bedrijf actie te ondernemen voor het klimaat.

Deelname is gratis, maar inschrijven verplicht. Stuur een mailtje naar secretariaat@a-m.be.

PROGRAMMA

9.30u – Bedrijfsbezoek
12u – Lunch
13u – Workshop 'No jobs on a dead planet!'
16u – Einde

WAAR EN WANNEER?

Locatie: Kapeldreef 75, 3001 Leuven
30 november 2015

Heb jij vragen rond milieu op je bedrijf? Contacteer Timothy Wyffels, de milieumedewerker van het Vlaams ABVV: twyffels@vlaams.abvv.be, tel. 02 506 82 35.

Arbeid & Milieu vzw is een samenwerkingsverband tussen de milieubeweging (Bond Beter Leefmilieu) en de 3 vakbonden.
Meer info: www.a-m.be.

Activiteitenkalender 2016

De nieuwe activiteitenkalender van ABVV senioren is er weer, we geven alvast een voorproefje voor het voorjaar 2016.

DINSDAG 23 FEBRUARI: Bezoek brouwerij Dubuisson en Lutosa

Het ontstaan van brouwerij Dubuisson ligt ver in het verleden. Het is de oudste brouwerij van Wallonië en gaat prat op een authenticiteit die veel collega's haar benijden.

Lutosa is een familiemerk van bij en bestaat al sinds 1981. Lutosa werd snel de Belgische aardappelspecialist en de beroemde frietjes zijn vandaag de best verkopende in België! Dit is een stukje Belgisch nationaal patrimonium van topkwaliteit.

DONDERDAG 3 MAART: Bedrijfsbezoek BP in Geel

Het chemische bedrijf BP in Geel is een belangrijk productiecentrum van gezuiverd tereftaalzuur (PTA). Dit zuur wordt vooral als PET in de polyesterindustrie gebruikt voor de productie van petflessen, textiel, film- en vormgiettoepassingen.

DONDERDAG 21 APRIL: Bezoek Philips en Bavaria in Eindhoven

Eindhoven is onlosmakelijk verbonden met Philips. De familie Philips creëerde een totaal nieuw klimaat voor de stad. Werkgelegenheid, architectuur en kennis gaven de stad een nieuwe identiteit en een bruisende mentaliteit.

De brouwerij Bavaria is al meer dan 300 jaar gevestigd in Lieshout. Gewapend met een proefglas word je door een biergids begeleid naar de brouwerij. Laat je verrassen door de rijke geschiedenis van Bavaria!

ZONDAG 15 MEI: Trefdag Linx+

DONDERDAG 2 JUNI: Bezoek Raversijde in Oostende

De meer dan zestig bunkers, observatieposten en geschutstellingen, en de twee kilometer lange (onderaardse) gangen, vormen samen één van de best bewaarde delen van de beruchte Duitse verdedigingslinie 'Atlantikwall'. Deze werd tijdens de Tweede Wereldoorlog gebouwd door de Duitsers van de Frans-Spaanse grens tot in Noorwegen. Duizenden bunkers werden toen aangelegd om de havens te beschermen en een geallieerde aanval te verhinderen. In het museum bevindt zich ook de enige bewaarde Duitse kustbatterij uit de Eerste Wereldoorlog.

BLIJF JE GRAAG AUTOMATISCH OP DE HOOGTE VAN ONS VOLLEDIGE ACTIVITEITENAANBOD?

Naam:

Voor naam:

Adres:Nr.:

Postcode:Gemeente:

Geboortedatum:Telefoon:

E-mailadres:

Alleen daguitstappen Alle informatie

TERUGSTUREN NAAR:

ABVV Senioren Vlaams-Brabant, T.a.v. Winnie Van Nerum, Maria-Theresiastraat 119-121, 3000 Leuven

Beleidsperiode 2015-2019: we zetten ons op scherp

Op 5 december vindt het **Congres van ABVV Oost-Vlaanderen** plaats.

136.334 werkloze en werkende leden verwachten een goede loopbaan-dienstverlening. 136.334 kameraden willen een ABVV dat de belangen van de werknemers krachtig verdedigt.

Dit moet gebeuren in de publieke opinie, op

beleidsniveau en op de werkvloer via goed opgeleide delegees.

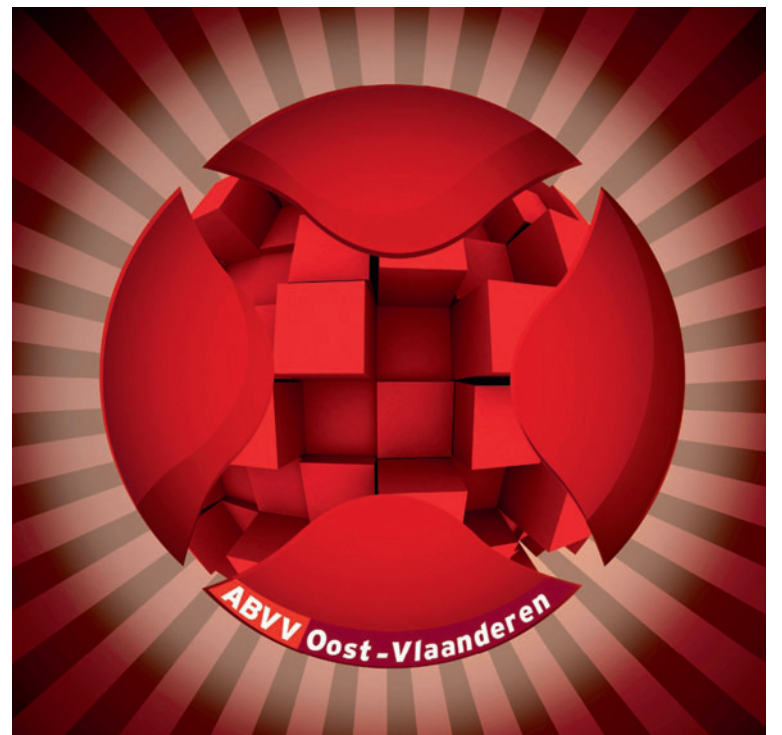
We worden door rechtse regeringen zwaar aangevallen. We gaan ons in de komende beleidsperiode (2015-2019) op scherp zetten.

Tijdens het congres wordt gepland, geprogrammeerd, afgestemd, gecommuniceerd en

gewerkt in zes regio's. Er is een voortdurende afstemming van het ABVV Oost-Vlaanderen met de centrales. Naar de buitenwereld toe zullen we één krachtig geheel zijn. Vandaar dat ons beeld voor de komende periode de rode bol wordt. Rood, groot, rolt altijd verder en is onbreekbaar. Dit zal ABVV Oost-Vlaanderen zijn.

Ons gewestelijk bestuur, onze centrales en hun militanten hebben zich in de afgelopen maanden gebogen over de manier waarop we dit moeten realiseren. De uitdagingen staan beschreven in een voorstel van beleidsplan.

Op 5 december is het aan het congres om dit voorstel goed te keuren.

Festival van de Gelijkheid

VIER MEE ONZE VERSCHILLEN OP HET FESTIVAL VAN DE GELIJKHEID

Op 9, 10 en 11 december 2015 palmt *Curieus* de volledige Vooruit (+ buurt) in voor het derde Festival van de Gelijkheid. Twee dagen en drie avonden lang heftige debatten, Festivalbabbels, straffe documentaires, literatuur, theater, muziek, filosofie ... Samen een luidkeelse vuist voor gelijkheid,

tegen het rechts verzuurd discours.

We willen een krachtig positief signaal geven in een verstikkend klimaat waar rechts de bovenhand voert. *Curieus* wil het hebben over de échte uitdagingen van de 21e eeuw. Fundamentele vragen over armoede, superdiversiteit, dis-

criminatie, onderwijs, gelijke kansen, stadsontwikkeling ...

Connie Palmen, Jean-Jacques Cassiman, Reinhilde Declair, Michel Maus, Jos Geysels, Ish Ait Hamou, Naema Tahir, Guido Belcanto, Fikry El Azzouzi, John Crombez, Stefaan Van Brabant, Joke Devynck, Maaïke

Neuville, Jamila Amadou, STUFF., Saskia De Coster, Dirk De Wachter, Paul Verhaeghe, Imke Courtois, Marleen Temmerman, Orhan Agirdag ... gooien samen met ons alle hokjes overboord.

Met de steun van Linx+ en ABVV Oost-Vlaanderen.

Katrien Degryse, secretaris BBTK Gent

Op het festival van de gelijkheid word je 2 dagen ondergedompeld in een sfeer van gelijkheid, vrijheid en verbondenheid. Ik zou naast het grote gelijkheidsdebat op woensdagavond ook nog graag het debat over het basisinkomen meepikken. In de zoektocht naar een stapje dichterbij gelijkheid, steekt de idee van een basisinkomen voor iedereen wel vaker de kop op. Ik wil hier graag wat meer over weten, de pro's, de contra's en daarvoor lijkt dit debat het ideale forum.

Edelbert Masschelein, Deinze

Het programma dit jaar is zo danig goed gevuld, dat een handvol activiteiten kiezen niet zo evident is. Mocht ik dat dan toch moeten doen, zou ik kiezen voor de volgende drie. Tijdens het debat **Arbeid 2.0 in economie van 2030** hoop ik nieuwe inzichten te krijgen in de evolutie die de arbeidsmarkt de komende periode zal meemaken, en hoe we als sociale beweging hierop kunnen anticiperen. De spraakmakende film **Persepolis**, met zijn unieke tekenstijl, staat al enige tijd op mijn te-bekijken-lijstje. En tussen dat alles door, ben ik wel een nieuwsgierig naar de architectuur van de bushaltes uit de oude Sovjet Unie, die je kan ontdekken op de expo **Soviet Bus Stops**.

ACTIVITEITEN VOOR SENIOREN

Donderdag 17 december - 14u Filmvoorstelling 'Brabançonne' en pannenkoeken

De Vlaamse harmonie Sint-Cecilia en het Waalse En Avant zijn allebei geselecteerd voor de grote Europese finale. Wanneer de solist van Sint-Cecilia dood neerstort op het podium heeft Elke, dochter van dirigent Jozef, een idee om alsnog hun finale te redden: de fantastische trompettist Hugues weghalen bij de Walen.

Plaats: Fernandezzaal, Ons Huis, Vrijdagmarkt 9 te gent
Start: 14u
Prijs: gratis!
Info: senioren.gent@abvv.be - 09 265 52 67

Zaterdag 19 december Bezoek kerstmarkt Essen (D)

De kerstmarkt van Essen is met haar 250 kraampjes één van de grootste kerstmarkten van Duitsland. Net als vorige jaren leggen we weer een bus in om julie allen onder te dompelen in de Duitse traditie van Weinachtmarkten.

7u30: Vertrek Gent Dampoort
7u45: Vertrek park & Ride Gentbrugge
11u00: Aankomst in Essen
19u00: Vertrek huiswaarts
22u00: Aankomst Gent

Prijs: 15 euro
Info & reservatie: senioren.gent@abvv.be - 09 265 52 67
Overschrijven: BE35 8792 1685 0137
Mededeling: kerstmarkt Essen + naam

Syndicale Premies BBTK

Informatie over de uitbetaling van de volgende syndicale premies door BBTK vind je op de homepage www.abvv-oost-vlaanderen.be.

- Voeding PC 220 Bruggepensioneerden/Werklozen 2014-2015
- Scheikunde PC 207 refertejaar 2014

Voor de ondersteuning van afdelingen kan je beroep doen op twee regionale medewerkers. Je vindt ons op volgende adressen:

Edelbert Masschelein
kortrijk@linxplus-wvl.be
Rijdselsestraat 19, 8500 Kortrijk
Tel. 056 24 05 37
Maandag, dinsdag, woensdag
en donderdag

Zuidstraat 22/22, 8800 Roeselare
Tel. 051 26 00 70
Op afspraak

Marc Bonte
brugge@linxplus-wvl.be
Zilverstraat 43, 8000 Brugge
Tel. 050 44 10 41
Maandag en vrijdag

Nieuwpoortsesteenweg 98, 8400 Oostende
Tel. 059 55 60 68
Dinsdag en donderdag

SENIOREN METAAL BRUGGE

Uitstap Kerst Revueshow
ABVV Metaal Senioren nodigen jullie, samen met S-Plus Zedelgem uit voor de Kerst Revueshow in de kaasboerin, op dinsdag 10 december. Op het programma staan Lindsay, Wim Soetaer, Maartje Van Neygen en Marc Dex, ondersteund door Showballet Showcase. We gaan met de bus, verdere info volgt. Inschrijven hiervoor kan al voor €47 voor leden, €57 voor niet-leden. Hierin is busvervoer, driegangenmiddagmaal, show en avondmaal inbegrepen. Meer info via Ronny De Vuyst - Tel. 059 39 61 10, inschrijving pas definitief na overschrijving op BE81 9730 7125 5224.

CC ZWEVEGEM

Standup Comedy met Bert Gabriëls
Kom op 28 november kijken naar de nieuwe zaalshow van komiek Bert Gabriëls, bekend van Comedy Casino, Sheire en de Schepping en Zonde van de Zendtijd. "Van mij mag het" is de

vierde zaalshow van Bert Gabriëls. Hierin speelt hij met de grenzen van wat we sociaal aanvaardbaar noemen. Een wervelende zaalshow, op zoek naar waar de grens eigenlijk ligt. Afspraak om 20u in Theaterzaal Otegemstraat. VVK €12, ADD €15. Meer info via Luc Lescrauwaet (lucaire1@telenet.be - 056 75 60 25).

Reisbeelden & kaasavond
Ook dit jaar kun je bij ons terecht voor een avond vol schitterende reisbeelden, -verhalen en aansluitend een kaas- of vleeschotel. Dit jaar op het programma: reisverslagen van Egypte, de Canarische eilanden, de Verenigde Arabische emiraten en Rome. Inschrijven kan voor €15 voor leden, €18 voor niet-leden (aperitief, maaltijd en reisverslagen inbegrepen), via Luc Lescrauwaet (lucaire1@telenet.be - 056 75 60 25) of bij de bestuursleden. Inschrijven vóór 5 december.

BRUGGE B

13de Quiz
Brugge B zit zeker niet stil! De resem activiteiten bevestigen dit. Op vrijdag 27 november organiseren ze voor de 13de keer een Quiz. Jaar na jaar is het drummen om een plaatsje te bemachtigen tot deelname. M.a.w. snel inschrijven is hier zeker op zijn plaats! De Quiz start stipt om 20u zin zaal Trammelant, gelegen op het Gaston Roelandtsplein 2 te Assebroek-Brugge. Groepen van 2, 3 of 4 personen kunnen meedoen. De deelnameprijs per ploeg is €16. Er zijn prijzen voor iedereen. Inschrijven kan op het tel.nr. 050/44 10 21 (tijdens de kantooruren) of bij Johan (johan.van.de.castele@telenet.be).

LINX+ GELUWE-WERVIK

Filmavond: Sacco et Vanzetti
In 1921 werden twee Italiaanse immigranten beschuldigd van moord op twee geldkoeriers uit Boston. Het feit dat ze anarchisten zijn, doet hun zaak in het politieke klimaat van die tijd geen goed. Ondanks getuigenverklaringen over hun onschuld en de pressie vanuit de publieke opinie worden ze tot de elektrische stoel veroordeeld. Afspraak op 27 november, 19.30u in De Gaper (St. Denijsplaats 11, Geluwe). Meer info via Danny Kerkhof, 056 51 65 52. Inkom gratis.

Bezoek Kerstmarkt Oberhausen
Naar jaarlijkse gewoonte gaat Geluwe-Wervik ook dit jaar met de bus naar Oberhausen. Voor €20 kun je met hen mee, om er de echte kerstsfeer te gaan opzoeken. Inbegrepen is de busreis en terug, en uren plezier in Oberhausen. We vertrekken op 5 december om 7.30u op Geluwe Plaats, en om 7.45u aan bushalte Hof Ter Linden in Menen. Inschrijven kan via Rudy Nuytten (0475 22 54 05). Inschrijving pas definitief na betaling op rekeningnummer BE55 6109 6518 4144 (BIC: DEUTBEBE) met vermelding van opstapplaats en aantal personen.

LINX+ TXTH

Werk Wachtlijsten Weg – infoavond
In het kader van Music For Life organiseert Linx+ TXTH een info- en sensibiliseringsavond rond de wachtlijsten waarmee jongeren met een beperking te maken hebben. In het panel zitten Marieken Engelen (Nationaal VFG-verantwoordelijke), Johan Van Kersavond (Platform Werk Wachtlijsten Weg), Tine Soens (sp.a), Lief Vanbael (coördinator vzw Gezin en Handicap), Lode Verschingel (vzw Honk), en Elke Van den Brandt (Groen). Dit panelgesprek gaat door op vrijdag 11 december om 19u in het Textielhuis te Kortrijk. Inkom is gratis. Vrijwillige bijdragen mogen gestort worden op rekeningnummer van vzw Honk BE92 3631 4214 2123

DE BRUG KORTRIJK

Jaarlijks feest
De Brug Kortrijk maakt zich klaar voor de laatste activiteit van het jaar, maar niet de minste. Koffie, gebak, muziek verzorgd door de Two Blue Notes en veel volk zorgen voor een aangenaam feest. Afspraak op donderdag 10 december om 14u in het Textielhuis. Inschrijven voor €5, reserveren kan via sinnaeve.eddy@gmail.com of 0486 23 31 97.

SENIOREN OOSTENDE

Algemene ledenvergadering
Op dinsdag 15 december gaat de jaarlijkse algemene ledenvergadering door in Oostende. De namiddag start om 14u en gaat door in De Noordstar, J. Peurquaetstraat 27 te Oostende. We stellen er het programma voor 2016 voor,

en je kan deelnemen aan een leuke quiz, vol actualiteit, filmfragmenten, etc. We voorzien voor iedereen koffie met gebak. Inschrijven kan al vanaf €4 voor leden, niet-leden betalen €5. Inschrijven via rogerdeschacht@hotmail.com of 0475/95 48 79, tegen uiterlijk 10 december.

ACOD SENIORENWERKING BRUGGE

5de kerstfeest
Het feest gaat door op dinsdag 15 december, SALSA danscentrum AZUCAR. Azucar vind je aan de Ter Looigemweg 29, in Brugge Sint Jozef. De eindejaarsquiz gepresenteerd door onze vertrouwde quizmaster staat dit keer in het teken van 'HET JAAROVERZICHT 2015'. Geef toe, een beter thema konden we niet vinden. We voorzien koffie en boterkoeken, de Kerstman komt langs en alle aanwezigen krijgen ook dit jaar een persoonlijk geschenk. Ons programma start om 13.30u stipt, deuren open vanaf 12.30u. De namiddag wordt afgesloten omstreeks 17.45u. Deelnemen kan voor €6 per persoon, ter plaatse te betalen. Graag vooraf inschrijven, uiterlijk tot 11 december bij Jan Samson (0473/86 17 22) of Marc Caenen (0479/86 23 88). Om praktische redenen wordt het aantal deelnemers beperkt tot 90 personen. Wij staan garant voor de leuke, jullie voor de ambiance. Schrijf je dus op tijd in.

BIZ'ART TORHOUT

Biz'art Blues Rally '16
Ook dit in 2016 gaan we terug de uitdaging aan, BLUES 100% versus ARMOEDE! Dit jaar vier keer op dezelfde locatie, namelijk Club de B in Torhout. Dit op volgende vrijdagen: 22 januari, 19 februari, 25 maart en 22 april 2016. De inkom is slechts €3. Maar iedereen kan ook een solidariteitsticket kopen aan €4 als steun voor het project. De optredens starten steeds om 20u. Het publiek kan op iedere locatie stemmen i.k.v. het project "BLUES 100% versus ARMOEDE" wie naar de finale doorstoot. De finale gaat uiteindelijk door op zaterdag 18 juni 2016 in de 4AD te Diksmuide. Wie deze finale wint, ontvangt een cheque ter waarde van €500. Speel je in een bandje of solo, schrijf je dan in voor deze unieke Blues Rally. Bezorg ons je CD – demo en een biografie. Meer info: www.bizart-torhout.be.

GEEFPLEIN EN REPAIR CAFÉ

Curieus organiseert op 13 december 2015 van 14 tot 17u in VC Poincaré - Stormestraat 131 bus 8 - Waregem

GEEFPLEIN WAREGEM
Op het geefplein kan je spullen (gratis) aanbieden aan zij die er wel nog iets mee kunnen doen. Binnenbrengen goederen tussen 10 en 12u.

REPAIR CAFÉ
Weggoeien? Mooi niet! Een team van vrijwilligers staat klaar om samen kapotte huishoudtoestellen, pc's en fietsen te herstellen.

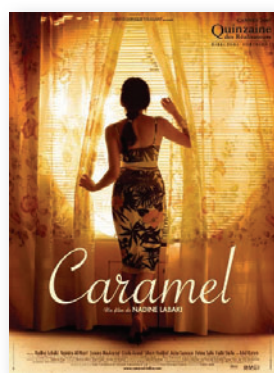
Meer info op:
www.geefpleinwaregem.blogspot.be

Naar de film voor €1!

DE OPBRENGST GAAT INTEGRAAL NAAR HART OVER HARD

Caramel

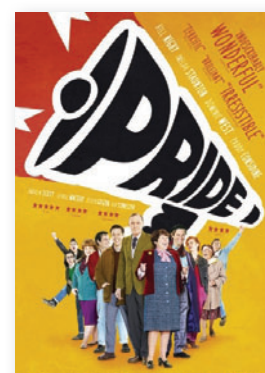
In een schoonheidssalon in Beiroet kruisen de levens van vijf vrouwen elkaar. Het schoonheidssalon fungeert als een kleurrijke en sensuele microkosmos waar ze elkaar hun bekommernissen toevertrouwen. Layla houdt van Rabih, een getrouwde man. Nisrine is muzelman. Ze staat op trouwen, maar is geen maagd meer. Rima voelt zich aangetrokken tot vrouwen. Jamale weigert ouder te worden. Rose heeft haar eigen leven opgeofferd om voor haar zieke zus te zorgen.

Regie | Nadine Labaki | **Genre** | Drama | **Duur** | 1h36m

Di 3/11/2015 | 19u
ABVV Gebouw
J. Peurquaetstraat 27
Oostende

Ma 9/11/2015 | 19u
Het Textielhuis
Rijdselsestraat 19
Kortrijk

Pride

Het is de zomer van 1984. Margaret Thatcher is aan de macht en de Nationale Unie van Mijnwerkers (NUM) is in staking.

Tijdens de Gay Pride Mars in Londen, besluit een groep van homoseksuele en lesbische activisten geld in te zamelen om de families van de mijnwerkers te steunen. Maar er is één probleem, de Unie schaamt zich er voor om hun steun te ontvangen.

Regie | Matthew Warchus | **Genre** | Komedie, Drama-tische komedie | **Duur** | 2h00m

Di 1/12/2015 | 19u
ABVV Gebouw
J. Peurquaetstraat 27
Oostende

Ma 14/12/2015 | 19u
Het Textielhuis
Rijdselsestraat 19
Kortrijk

Meer info
sfa@linxplus-wvl.be | 056 24 05 30

ABVV past actieplan aan na aanslagen Parijs

Naar aanleiding van de barbaarse aanslagen van 13 november in Parijs en elders in de wereld, werd in het licht van een verhoogde terreurdreiging het veiligheidsniveau in België opgetrokken van 2 naar 3 en in Brussel tijdelijk zelfs tot 4, het hoogste niveau.

De vakbonden zijn geschokt door de gruwel. Wij leggen de nadruk op het feit dat barbaarij nooit kan gerechtvaardigd worden. **Enkel vrede en solidariteit bieden een antwoord tegen radicalisme en angst.**

De samenleving en de politiek mogen nooit wijken voor terreur. De werking van de democratie moet gevrijwaard worden en als vakbond dienen wij onze rol en werking onverkort verder te zetten. Angst mag nooit een leidraad zijn, maar als syndicalisten zijn wij ook heel erg geraakt. Ook wij zijn allen vader, moeder, zoon of dochter.

Uit respect voor de slachtoffers van het drama in Parijs en omdat wij als middenveldorganisatie niet blind zijn voor wat leeft in de samenleving, heeft het ABVV beslist om de geplande acties bijgevolg opnieuw te bekijken.

In de gegeven omstandigheden moeten wij de nodige **voorzorgsmaatregelen** nemen. Wij nemen onze verant-

woordelijkheid op. De veiligheid van onze militanten, leden en de bevolking moeten we voor ogen houden.

Het actieplan dat het ABVV heeft afgekondigd en waar stakingsacties en betogingen deel van uitmaken, wordt dan ook aangepast. **Alle publieke manifestaties en concentraties worden de komende weken opgeschort en vervangen door infobijeenkomsten in de ondernemingen.** Deze kunnen gepaard gaan met werkonderbrekingen. De geplande stakingen worden bijgevolg wel aangehouden.

Aangezien een aantal van de acties afgesproken werden in gemeenschappelijk vakbondsfront, hebben we ons standpunt ook toegelicht aan de andere vakbonden.

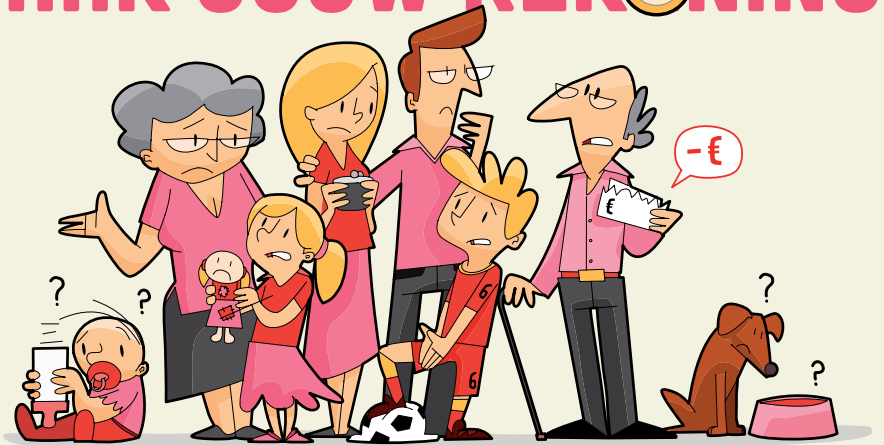
De doelstellingen van het actieplan blijven ongewijzigd. Op korte en lange termijn. De opschorting van enkele acties doet op geen enkele manier afbreuk aan het sociaal verzet. **Het ABVV blijft een ander beleid eisen en zal zich blijven organiseren tegen de maatregelen van deze regeringen.** Ook de werkgevers moeten over de brug komen. Het ABVV zal de situatie op de voet volgen en evalueren.

Maak jouw rekening en voed het sociaal verzet

Surf naar www.factuurregering.be, vul enkele gegevens in over je gezinssamenstelling en inkomen, en in minder dan 3 seconden weet jij wat de factuurregeringen jou jaarlijks kosten. Je hoeft niks op te zoeken in allerhande paperassen en krijgt een berekening op maat met heldere uitleg.

Deel je resultaat op Facebook, Twitter of LinkedIn, en voed zo mee het sociaal verzet tegen de rechtse regeringen!

MAAK JOUW REKENING!

WWW.FACTUURREGERING.BE

U rijdt veilig? Proficiat!

Uw P&V adviseur biedt u dit voorjaar een sterke **autoverzekering tegen heel voordelige voorwaarden.** Hij zorgt voor een uiterst volledige dekking, pechverhelping in heel België en de onmiddellijke afhandeling van alle papierwerk. En u? U geniet van de zekerheid die P&V u biedt. Vraag er naar bij uw P&V adviseur!

www.pv.be

